

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 13 gusht 2021
Nr. ref.:RK 1828/21

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

rastin nr. KI167/20 dhe KI170/20

Parashtrues

Tasim Zhuniqi dhe Nasip Zhuniqi

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së
Aktgjykimit të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës, Pml. nr.
344/2019, të 2 qershorit 2020**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Gresa Caka-Nimani, kryetare
Bajram Ljatifi, zëvendëskryetar
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, gjyqtare
Safet Hoxha, gjyqtar
Radomir Laban, gjyqtar
Remzije Istrefi-Peci, gjyqtare dhe
Nexhmi Rexhepi, gjyqtar

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa KI167/20 është dorëzuar nga Tasim Zhuniqi, të cilin e përfaqëson Myrvete Çollaku, avokate në Prizren (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës në rastin KI167/20).
2. Kërkesa KI170/20 është dorëzuar nga Nasip Zhuniqi, të cilin e përfaqëson Kosovare Kelmendi, avokate në Prishtinë (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës në rastin KI170/20).

Vendimi i kontestuar

3. Parashtruesit e kërkesave kontestojnë Aktgjykimin Pml. nr. 344/2019, të 2 qershorit 2020, të Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata Supreme) në lidhje me Aktgjykimin PAKR. nr. 393/2019, të 20 shtatorit 2019, të Gjykatës së Apelit të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata e Apelit) dhe Aktgjykimin PKR. nr. 41/18, të 18 qershorit 2019 të Gjykatës Themelore në Gjakovë, Departamenti për Krime të Rënda (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata Themelore).
4. Parashtruesit e kërkesës, Aktgjykimin e kontestuar e kanë pranuar më 22 korrik 2020.

Objekti i çështjes

5. Objekti i çështjes së kërkesave është vlerësimi i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të kontestuar, përmes të cilit parashtruesit e kërkesës pretendojnë se u janë shkelur të drejtat dhe liritë themelore të garantuara me nenet 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]; 32 [E Drejta për Mjete Juridike]; 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave]; si dhe nenin 102 [Parimet e Përgjithshme të Sistemit Gjyqësor] dhe nenin 109 [Prokurori i Shtetit] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Kushtetuta).

Baza juridike

6. Kërkesat bazohen në paragrafët 1 dhe 7 të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, në nenet 22 [Procedimi i kërkesës] dhe 47 [Kërkesa individuale] të Ligjit nr. 03/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Ligji), rregullin 32 [Parashtrimi i kërkesave dhe përgjigjeve] dhe rregullin 40 [Bashkimi dhe ndarja e kërkesave] të Rregullores së punës të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

7. Më 29 tetor 2020, parashtruesi i kërkesës në rastin KI167/20 dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshëm: Gjykata).
8. Më 2 nëntor 2020, Kryetarja e Gjykatës caktoi gjyqtaren Remzije Istrefi-Peci gjyqtare raportuese dhe Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Arta Rama-Hajrizi (kryesuese), Gresa Caka-Nimani dhe Safet Hoxha.
9. Më 5 nëntor 2020, parashtruesi i kërkesës në rastin KI170/20 e dorëzoi kërkesën në Gjykatë.
10. Më 17 nëntor 2020, Kryetarja e Gjykatës urdhëroi bashkimin e kërkesës KI170/20 me kërkesën KI167/20.
11. Më 18 nëntor 2020, Gjykata njoftoi parashtruesit e kërkesës për regjistrimin dhe bashkimin e kërkesës KI167/29 me kërkesën KI170/20, si dhe u kërkoi përfaqësuesve ligjore të parashtruesve të kërkesës (i) që të dorëzojnë autorizimet

për përfaqësim në Gjykatën Kushtetuese, dhe (ii) të gjitha ankesat e tyre, parashtruar në gjykatat e rregullta.

12. Më 30 nëntor 2020, përfaqësuesja ligjore e parashtruesit të kërkesës në rastin KI167/20 dorëzoi në Gjykatë dokumente shtesë.
13. Më 1 dhjetor 2020, përfaqësuesja ligjore e parashtruesit të kërkesës në rastin KI170/20 dorëzoi dokumente shtesë.
14. Më 11 dhjetor 2020, përfaqësuesja ligjore e parashtruesit të kërkesës në rastin KI167/20 sërish i dorëzoi Gjykatës dokumente shtesë.
15. Më 24 dhjetor 2020, Gjykata sërish kërkoi nga përfaqësueset ligjore të parashtruesve të kërkesës dorëzimin e autorizimeve të vlefshme për përfaqësim në Gjykatë.
16. Më 8 janar 2021, përfaqësueset ligjore të parashtruesve të kërkesës dorëzuan veç e veç autorizimet për përfaqësim të parashtruesve të kërkesës, të kërkuara nga Gjykata.
17. Më 19 shkurt, Gjykata njoftoi Gjykatën Supreme për regjistrimin dhe bashkimin e kërkesës KI167/29 me kërkesën KI170/20. Po të njëjtën ditë, Gjykata i dërgoi Gjykatës Themelore kërkesën për dorëzimin e fletëkthesës, e cila dëshmon se kur parashtruesit e kërkesës kanë pranuar Aktgjykimin e kontestuar të Gjykatës Supreme.
18. Më 26 shkurt 2021, Gjykata Themelore dorëzoi në Gjykatë fletëkthesat, të cilat dëshmojnë se parashtruesit e kërkesës, respektivisht përfaqësueset ligjore të tyre, Aktgjykimin e kontestuar të Gjykatës Supreme e kanë pranuar më 22 korrik 2020.
19. Më 29 mars 2021, Gjykata i dërgoi Gjykatës Themelore kërkesën për dorëzimin e dosjes së plotë të rastit.
20. Më 8 prill 2021, Gjykata pranoi dosjen e plotë të rastit të dorëzuar nga Gjykata Themelore.
21. Më 12 maj 2021, Gjykata i ktheu dosjen e plotë të rastit Gjykatës Themelore.
22. Më 17 maj 2021, bazuar në paragrafin 5 të nenit 114 [Përbërja dhe Mandati i Gjykatës Kushtetuese] të Kushtetutës dhe Rregullit 12 (Zgjedhja e Kryetarit dhe e Zëvendëskryetarit) të Rregullores së punës, Gjyqtarja Gresa Caka-Nimani u zgjodh Kryetare e Gjykatës Kushtetuese. Bazuar në paragrafin 4 të Rregullit 12 të Rregullores së punës dhe Vendimit KK-SP 71-2/21, të 17 majit 2021 të Gjykatës, u përcaktua që gjyqtarja Gresa Caka-Nimani, detyrën e Kryetares së Gjykatës e merr pas përfundimit të mandatit të Kryetares aktuale të Gjykatës Arta Rama-Hajrizi, më 26 qershor 2021.
23. Më 25 maj 2021, bazuar në pikën 1.1 të paragrafit 1 të nenit 9 (Përfundimi i mandatit para kohës) të Ligjit dhe Rregullit 7 (Dorëheqja e gjyqtarëve) të Rregullores së Punës, Gjyqtari Bekim Sejdiu paraqiti dorëheqjen e tij nga pozita e gjyqtarit pranë Gjykatës Kushtetuese.

24. Më 31 maj 2021, Kryetarja e Gjykatës Arta Rama-Hajrizi, përmes Vendimit KK160/21, përcaktoi që gjyqtarja Gresa Caka-Nimani të caktohet kryesuese në Kolegje shqyrtuese në rastet ku është caktuar si anëtare e Kolegjit, duke përfshirë rastin aktual.
25. Më 26 qershor 2021, bazuar në paragrafin 4 të Rregullit 12 të Rregullores së punës dhe Vendimit KK-SP 71-2/21, të 17 majit 2021 të Gjykatës, gjyqtarja Gresa Caka-Nimani morri detyrën e Kryetares së Gjykatës, ndërsa bazuar në pikën 1.1 të paragrafit 1 të nenit 8 (Përfundimi i mandatit) të Ligjit, Kryetarja Arta Rama-Hajrizi përfundoi mandatin e Kryetares dhe të gjyqtares së Gjykatës Kushtetuese.
26. Më 28 qershor 2021, Kryetarja e Gjykatës Gresa Caka-Nimani, nxori Vendimin KSH.KI167/20 për caktimin e gjyqtares Selvete Gërxhaliu-Krasniqi si anëtare në Kolegjin Shqyrtues në vend të gjyqtares Arta Rama-Hajrizi, kryetare.
27. Më 21 korrik 2021, Kolegji shqyrtues shqyrtoi raportin e gjyqtares raportuese dhe njëzëri i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

28. Më 27 mars 2017, Prokuroria Themelore në Gjakovë, Departamenti për Krime të Rënda (në tekstin e mëtejme: Prokuroria Themelore) ngriti Aktakuzën [PP/I. nr. n38/2016] ndaj parashtruesve të kërkesës nën dyshimin e bazuar se:
  - (i) Të dy parashtruesit e kërkesës më 26 mars 2016 në bashkëkryerje kishin kryer veprën penale të “vrasjes” nga neni 178 në lidhje me nenin 31 të Kodit nr. 04/L-082 Penal të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: KPRK), duke privuar nga jeta të ndjerin N. K.;
  - (ii) Parashtruesi i kërkesës në rastin KI167/20 gjithashtu kishte kryer veprën penale “mbajtja në pronësi, kontroll ose posedim të paautorizuar të armëve” nga neni 374, paragrafi 1 i KPRK-së;
  - (iii) Parashtruesi i kërkesës në rastin KI170/20 gjithashtu kishte kryer veprat penale të “shkaktimit të rrezikut të përgjithshëm” nga neni 365, paragrafi 3 në lidhje me paragrafin 1 të KPRK-së dhe të “mbajtjes në pronësi, kontroll ose posedim të paautorizuar të armëve” nga neni 374, paragrafi 1 i KPRK-së.
29. Më 3 maj 2017, Prokuroria Themelore, në Gjykatën Themelore kishte dorëzuar Aktakuzën e ndryshuar të bazuar në Udhëzimin e detyrueshëm të Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit [NA. nr. 140/2017] të 19 prillit 2017 (në tekstin e mëtejme: Udhëzimi i Detyrueshëm, i 19 prillit 2017), përmes të cilit ishte kërkuar ricilësimi i veprës penale të “vrasjes” në bashkëkryerje në veprën penale e “vrasjes së rëndë” në bashkëkryerje nga neni 179, paragrafi 1, nënparagrafët 1.4 dhe 1.5 në lidhje me nenin 31 të KPRK-së.
30. Më 4 maj 2017, Gjykata Themelore kishte mbajtur seancën e parë të shqyrtimit fillestar. Sipas procesverbalit të shqyrtimit fillestar, Kryetari i trupit gjykues, palëve në procedurë iu dorëzoi aktakuzën e “përmirësuar me ricilësim të veprës penale”. Në vijim, pas pyetjes së Kryetarit të trupit gjykues, nëse parashtruesit e kërkesës i kanë pranuar kopjet e Aktakuzës së 27 marsit 2017 dhe Aktakuzës së ndryshuar me

ricilësimin e veprës penale, parashtruesit e kërkesës dhe përfaqësuesit e tyre ligjorë deklaruan se kishin pranuar kopjet e aktakuzave të lartcekura.

31. Sipas procesverbalit të lartcekur, parashtruesi i kërkesës në rastin KI167/20 u deklarua se pranon fajësinë në lidhje me kryerjen e veprave penale të “vrasjes së rëndë” dhe të “mbajtjes në pronësi, kontroll, posedim të paautorizuar të armëve”. Parashtruesi i kërkesës në rastin KI170/20 u deklarua i pafajshëm sa i përket veprës penale “të vrasjes së rëndë” në bashkëkryerje ndërsa pranoi fajësinë përkitazi me veprën penale “mbajtje në pronësi, kontroll, posedim të paautorizuar të armëve”.
32. Në vijim, në këtë procesverbal ishte shënuar se parashtruesve të kërkesës, në cilësinë e të akuzuarve iu ishte sqaruar: (i) natyra dhe pasoja e pranimi të fajësisë; (ii) që sipas dispozitave të KPRK-së pranimi i fajësisë do të merret si rrethanë lehtësuese në përcaktimin e shkallës së dënimit; (iii) se me pranimin e fajësisë nuk do të ketë procedurë të provave, në të cilën të akuzuarit, përkatësisht parashtruesit e kërkesës do të kenë mundësinë e kundërshtimit të provave të aktakuzës dhe të merren prova në mbrojtje të tyre; dhe se (iv) aktgjykimi i nxjerrë në bazë të pranimi të fajësisë nuk mund të ankimohet për shkak të vërtetimit të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike.
33. Gjatë shqyrtimit të seancës fillestare, Prokurori i Prokurorisë Themelore kërkoi nga Kryetari i trupit gjykues që të mos e aprovojë “pranimin e fajësisë” nga parashtruesi i kërkesës në rastin KI167/20 me arsyetimin se i njëjti akuzohet për kryerjen e veprës penale të vrasjes së rëndë në bashkëkryerje dhe shtoi se për shkak të kompleksitetit të rastit është e nevojshme që të administrohet si provë edhe deklarata e këtij parashtruesi të kërkesës në cilësi të të akuzuarit.
34. Pas përfundimit të seancës së shqyrtimit fillestar, Kryetari i trupit gjykues përmes Aktvendimit vendosi: (i) që të aprovojë pranimin e fajësisë nga të dy parashtruesit e kërkesës përkitazi me veprën penale “mbajtje në pronësi, kontroll, posedim të paautorizuar të armëve”; dhe të (ii) refuzojë pranimin e fajësisë nga parashtruesi i kërkesës në rastin KI167/20 për kryerjen e veprës penale të “vrasjes së rëndë” nga neni 179, paragrafi 1, nënparagrafët 1.4 dhe 1.5 të KPRK-së në lidhje me nenin 31 të KPRK-së.

Procedura për hedhje poshtë të Aktakuzës PP/I. Nr. 38/2016 të 3 majit 2017

35. Më 25 maj 2017 dhe 27 maj 2017 respektivisht, parashtruesit e kërkesës veç e veç në Gjykatën Themelore kishin dorëzuar kërkesat për (i) kundërshtimin e provave dhe (ii) hedhjes poshtë të aktakuzës PP/I. nr. 38/2016, të 3 majit 2017 përmes të cilës ishte ricilësuar vepra penale. Në kërkesat e tyre, parashtruesit e kërkesës në mënyrë specifike kishin kundërshtuar ricilësimin e veprës penale e cila ishte kërkuar përmes Udhëzimit të detyrueshëm, të 19 prillit 2017 të Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit.
36. Në një datë të paspecifikuar, Prokurori i Prokurorisë Themelore kishte dorëzuar përgjigje ndaj kërkesave të parashtruesve të kërkesës.
37. Më 5 qershor 2017, Gjykata Themelore pas mbajtjes së seancës së shqyrtimit të dytë, përmes Aktvendimit PKR. nr. 36/2017 refuzoi si të pabazuara kërkesat e parashtruesve të kërkesës për (i) hedhjen poshtë të aktakuzës; (ii) pushimin e procedurës penale dhe (iii) mosdëgjimin e dëshmitarit të mbrojtur.

38. Gjykata Themelore vlerësoi se “dispozitivi i aktakuzës dhe përshkrimi i veprimeve është ashtu që të akuzuarit në aktakuzë PP/I. nr. 38/2016, të dt. 03.05.2017, i përgjigjet në tërësi ekzistimit të elementeve të veprës penale të vrasjes së rëndë nga neni 179, parag. 1 pika 1.4 dhe 1.5 si bashkëkryes lidhur me nenin 31 të KPRK-së, dhe veprës penale mbajtje në pronësi, kontroll ose posedim të paautorizuar të armëve nga neni 374, parag. 1 të KPRK-së, për çka aktakuza është e mbështetur konform dispozitave ligjore, e kjo shihet nga provat e siguruara nga ana e Prokurorisë gjatë procedurës së hetimeve, veçanërisht nga deklaratat e të dëmtuarve [B.K dhe B.G], dëshmitarëve [G.Zh, E.Zh, Xh.Zh, R.K. A.K, F.E], ekspertizës së ekspertit mjeko-ligjor [F.D,] ekspertizës së ekspertit të balistikës [L.R,] raporti i shikimit të vendit të ngjarjes, raporti i ekzaminimit të veturave, lista e armëve të konfiskuara procesverballi mbi bastisjes së banesës dhe personave [...] si dhe nga provat materiale në tërësi është mbështetur dyshimi i bazuar mirë se [parashtruesit e kërkesës] kanë kryer veprat penale për të cilat akuzohen”.
39. Më 27 qershor 2017, kundër aktvendimit të lartcekur të Gjykatës Themelore, parashtruesit e kërkesës parashtruan ankesë në Gjykatën e Apelit për shkak të shkeljeve thelbësore të dispozitave të procedurës penale dhe të ligjit penal.
40. Në ankesën e tyre, parashtruesit e kërkesës pretenduan se Aktakuza e 3 majit 2017 me ricilësimin e veprës penale bazuar në Udhëzimin e detyrueshëm, të 19 prillit 2017 ishte nxjerrë në shkelje të dispozitave të Ligjit nr. 05/-034 për Plotësimin dhe Ndryshimin e Ligjit nr. 03/L-225 për Prokurorin e Shtetit (Ligji për Plotësimin dhe Ndryshimin e Ligjit për Prokurorin e Shtetit).
41. Më 6 korrik 2017, Gjykata e Apelit përmes Aktvendimit PN. nr. 520/2017, refuzoi si të pabazuara ankesat e parashtruesve të kërkesës dhe vërtetoi Aktvendimin PKR. nr. 36/2017, të 5 qershorit 2017 të Gjykatës Themelore.
42. Gjykata e Apelit në adresimin e pretendimeve të parashtruesve të kërkesës të paraqitura në ankesat e tyre vlerësoi se “[...] Gjykata e shkallës së parë me aktvendimin e atakuar për hedhjen e aktakuzës është kujdesur sipas thënieve në kërkesë që të vlerësojë dhe në mënyrë të drejtë ka dhënë arsye të mjaftueshme se aktakuza e ngritur dhe e ricilësuar nga Prokuroria Themelore në Prishtinë, ka prova të mjaftueshme se për të mbështetur dyshimin e bazuar se të akuzuarit kanë kryer veprat penale për të cilat akuzohen e ku të gjitha këto prova edhe janë cekur në aktakuzën e ngritur e po ashtu janë cekur edhe në aktvendimin e ankimuar, dhe në ankesë nuk është paraqitur asnjë bazë ligjore për të cilën mund të hedhet aktakuza, ashtu siç kërkohet me dispozitat e nenit 250, par. 1, nënpar. 1.1, 1.2, 1.3 dhe 1.4 të KPPK-së, po ashtu nga veprimet e përshkruara në aktakuzë, tani për tani eksiztojnë elementet qenësore të veprave penale për të cilat janë akuzuar [parashtruesit e kërkesës], dhe se nga provat të cilat i ka propozuar prokurori për lexim gjatë shqyrtimit gjyqësor në të cilat prova edhe e ka mbështetur dyshimin e bazuar me rastin e ngritjes së aktakuzës dhe plotësimin e saj do të vlerësohen në shqyrtimin gjyqësor. Po ashtu në ankesë [parashtruesit e kërkesës] në ankesat e tyre nuk kanë cekur asnjë rrethanë se në çfarë provash mbështesin pretendimet e tyre, por vetëm kanë bërë kundërshtimin e aktakuzës në mënyrë gjenerale pa specifikuar asnjë rrethanë apo provë konkrete që do të mbështeste pretendimin e tyre për hedhjen e aktakuzës. Procedura penale tani është në fazën pas ngritjes së aktakuzës dhe deklarimit rreth saj, ndërsa përgjegjësia penalo-juridike e

[parashtruesve të kërkesës] do të vlerësohet gjatë shqyrtimit kryesor me nxjerrjen dhe shpalljen e provave, e në kuadër të kësaj edhe të vlerësimit të provave nga ana e gjykatës e që në këto faza të procedurës penale, fajësia nuk mund të supozohet as nga Gjykata, e as nga palët”.

Procedura e shqyrtimit gjyqësor

43. Më 16 mars 2018, Gjykata Themelore, përmes Aktgjykimit PKR. nr. 36/2017:

- I. Konstatoi se parashtruesit e kërkesës më 26 mars 2016, me dashje dhe në bashkëkryerje kishin privuar nga jeta N. K., dhe për pasojë i shpalli fajtor për kryerjen e veprës penale të “vrasjes” në bashkëkryerje nga neni 178 në lidhje me nenin 31 të KPRK-së;
  - II. Parashtruesin e kërkesës në rastin KI170/20 e shpalli fajtor për kryerjen e veprës penale “mbajtje në pronësi, kontroll ose posedim të paautorizuar të armëve” nga neni 374, paragrafi 1 i KPRK-së;
  - III. Parashtruesin e kërkesës në rastin KI167/20 për veprën penale “vrasje” në bashkëkryerje nga neni 178 i KPRK-së në lidhje me nenin 31 të KPRK-së i shqiptoi dënim me burgim në kohëzgjatje prej 15 (pesëmbëdhjetë) viteve, ndërsa për veprën penale “mbajtje në pronësi, kontroll ose posedim të paautorizuar të armëve” e dënoi me burgim në kohëzgjatje prej 1 (një) viti e 6 (gjashtë) muaj burgim. Parashtruesit të kërkesës në rastin KI170/20 për veprën penale “vrasje” në bashkëkryerje i shqiptoi dënim me burgim në kohëzgjatje prej 14 (katërmëdhjetë) viteve, ndërsa për veprën penale “mbajtje në pronësi, kontroll ose posedim të paautorizuar të armëve” e dënoi me burgim në kohëzgjatje prej 1 (një) viti e 6 (gjashtë) muaj burgim. Rrjedhimisht, Gjykata Themelore bazuar në nenin 80 të KPRK-së, parashtruesin e kërkesës në rastin KI167/20 e gjykoj me dënim unik të burgimit në kohëzgjatje prej 16 (gjashtëmbëdhjetë) viteve, në të cilin dënim do t’ i llogaritej koha e kaluar në paraburgim nga 26 marsi 2016, ndërsa parashtruesin e kërkesës në rastin KI170/20 e gjykoj me dënim unik të burgimit në kohëzgjatje prej 15 (pesëmbëdhjetë) viteve, në të cilin dënim do t’ i llogaritej koha e kaluar në paraburgim nga 26 marsi 2016. Në fund, të dëmtuarit: B. K., bashkëshorten e të ndjerit N. K dhe B. G për realizmin e kërkesës pasurore-juridike i udhëzoi në kontest civil.
44. Gjykata Themelore, pas administrimit të provave dhe dëshmime të dëshmitarëve, theksoi se nuk aprovon kualifikimin juridik të veprës penale të “vrasjes së rëndë” nga neni 179, paragrafi 1, nënparagrafët 1.4 dhe 1.5 të KPRK-së. Në kontekst të kësaj të fundit, Gjykata Themelore konstatoi se në veprimet e parashtruesve të kërkesave ekzistojnë të gjitha tiparet objektive dhe subjektive të veprës penale të vrasjes në bashkëkryerje nga neni 178 të KPRK-së në lidhje me nenin 31 të KPRK-së.
45. Në një datë të paspecifikuar, kundër Aktgjykimit të lartcekur të Gjykatës Themelore, në Gjykatën e Apelit, ankesa parashtruan: Prokuroria Themelore, pala e dëmtuar dhe parashtruesit e kërkesës.
46. Prokuroria Themelore në ankesën e saj pretendoi (i) shkelje esenciale të dispozitave të procedurës penale; (ii) vërtetim të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike

përkitazi me veprën penale të vrasjes në bashkëkryerje nga neni 178 i KPRK-së në lidhje me nenin 31 të KPRK-së; dhe paraqiti (iii) ankesë për shkak të vendimit për dënimin. Në ankesën e saj, Prokuroria Themelore propozoi që Aktgjykimi i Gjykatës Themelore (i) përkitazi me veprën penale të “vrasjes” në bashkëkryerje të anulohet dhe çështja të kthehet në rivendosje, ndërsa (ii) përkitazi me veprën penale “mbajtja në pronësi, kontroll, posedim apo shfrytëzim të paautorizuar të armëve” të ndryshohet dënimi në mënyrë që parashtruesve të kërkesave t’iu shqiptohen dënime më të ashpra.

47. Më 29 qershor 2018, Gjykata e Apelit përmes Aktgjykimit PAKR. nr. 256/2018:

- (i) Refuzoi si të pabazuara ankesat e Prokurorisë Themelore, palës së dëmtuar dhe parashtruesve të kërkesës, dhe vërtetoi Aktgjykimin PKR. nr. 36/2017, e 16 marsit 2018, të Gjykatës Themelore përkitazi me veprat penale “mbajtja në pronësi, kontroll, posedim apo shfrytëzim të paautorizuar të armëve” nga neni 374, paragrafi 1 i KPRK-së, për secilin parashtrues veç e veç;
- (ii) Aprovoi ankesat e Prokurorisë Themelore dhe [parashtruesve të kërkesës], por edhe “sipas detyrës zyrtare” anuloi Aktgjykimin PKR. nr. 36/2017, të 16 marsit 2018, të Gjykatës Themelore përkitazi me veprën penale “vrasje” në bashkëkryerje nga neni 178 në lidhje me nenin 31 të KPRK-së dhe çështjen e ktheu në rigjykim dhe rivendosje;
- (iii) Konstatoi që ankesa e palës së dëmtuar përkitazi me vendimin për dënim për veprën penale vrasje në bashkëkryerje nga neni 178 e lidhur me nenin 31 të KPRK-së, tani për tani mbetet jolëndore; dhe
- (iv) Vendosi që parashtruesve të kërkesës t’iu vazhdohet paraburgimi.

48. Gjykata e Apelit në Aktgjykimin e saj vlerësoi se Aktgjykimi i lartcekur i Gjykatës Themelore ishte nxjerrë në shkelje të dispozitave të procedurës penale dhe vërtetim jo të plotë të gjendjes faktike.

49. Gjykata e Apelit theksoi se në rigjykim, gjykata e shkallës së parë, respektivisht Gjykata Themelore duhet të veprojë në pajtim me vërejtjet e dhëna nga kjo gjykatë, përkatësisht: t’i eliminojë kundërshtimet në dispozitivin e Gjykatës Themelore; të procedojë edhe njëherë me të gjitha provat me qëllim të “zbardhjes së drejtë dhe të plotë të fakteve”; të marrë për bazë deklaratat e dëshmitarëve okularë në vendin e ngjarjes; të bëhet rikonstruimi i vendit të ngjarjes; pas procedimit të provave duhet që të njëjtat t’i vlerësojë në pajtim me nenin 361 të KPPRK-së; të nxirren konkluzione të drejta dhe të ligjshme që mbështeten në provat e proceduara; dhe rrjedhimisht të nxirret vendimi përkatës dhe i ligjshëm, përmes të cilit merren parasysh edhe pretendimet e tjera të cekura në ankesë.

50. Më 18 qershor 2019, Gjykata Themelore, përmes Aktgjykimit PKR. nr. 41/18, parashtruesit e kërkesës i shpalli fajtor se në bashkëkryerje kanë kryer veprën penale të “vrasjes së rëndë” nga neni 179, paragrafi 1, nënparagrafi 1.5 në lidhje me nenin 31 të KPRK-së duke e privuar nga jeta të ndjerin N. K.

51. Gjykata Themelore përmes Aktgjykimit të saj: (i) parashtruesin e kërkesës në rastin KI167/20 e gjykoi me dënim me burgim në kohëzgjatje prej 18 (tetëmbëdhjetë) viteve, në të cilin dënim do të llogaritej edhe koha e kaluar në paraburgim nga 26 marsi 2016 dhe (ii) parashtruesin e kërkesës në rastin KI170/20 e gjykoi me dënim me burgim në kohëzgjatje prej 16 (gjashtëmbëdhjetë) viteve, në të cilin dënim do t’

i llogaritej edhe koha e kaluar në paraburgim nga 26 marsi 2016. Ndërsa palën e dëmtuar B. K për realizmin e kërkesës pasurore juridike e udhëzoi në kontest civil.

52. Gjykata Themelore në Aktgjykimin e saj theksoi se *“ka vlerësuar dhe analizuar pretendimet e prokurorisë të parashtruara si në aktakuzë ashtu edhe gjatë shqyrtimeve gjyqësore, pretendimet e palës së dëmtuar, pastaj pretendimet e mbrojtjes të parashtruara gjatë shqyrtimeve gjyqësore, si dhe të gjitha provat e administruara veç e veç, e pastaj të ndërlidhura me njëra-tjetrën dhe ka konstatuar se të akuzuarit [parashtruesit e kërkesave] në bashkëkryerje e kanë kryer veprën penale të vrasjes së rëndë nga neni 179, par. 1, nënpar. 1.5 të KPRK-së lidhur me nenin 31 të KPRK-së.*
53. Në lidhje me pretendimin e parashtruesit të kërkesës në rastin KI167/20 për shkelje të dispozitave ligjore, si rezultat i ricilësimit të veprës penale përmes Aktakuzës së 3 majit 2017, Gjykata Themelore konstatoi se: *“[...] ky pretendim i mbrojtjes është i pabazuar dhe nuk ka mbështetje ligjore për faktin se për këtë pretendim mbrojtja ka parashtruar kundërshtimet në shqyrtimin e dytë, e po ashtu edhe me ankesë kundër vendimit PKR. nr. 36/17 të datës 05.06.2017 të marrë në shqyrtimin e dytë, e ku edhe me vendimin e Gjykatës së Apelit në Prishtinë, PN. nr. 520/2017 të datës 06.07.2017 janë refuzuar ankesat e mbrojtjes të parashtruar mbi këtë të bazë. Andaj, bazuar në faktin se për këtë pretendim është vendosur nga gjykata e instancës më të lartë, si dhe duke u bazuar edhe në dispozitat ligjore të Kodit të Procedurës Penale ku është e paraparë se prokuroria ka të drejtë të ndryshojë aktakuzën, por palëve duhet t’iu jepet e drejta që t’i paraqesin kundërshtimet e tyre, bazuar në faktin se aktakuza është ndryshuar para seancës së shqyrtimit fillestar, e të gjitha palët i kanë paraqitur kundërshtimet e tyre, e për të cilat kundërshtime është vendosur, sipas vlerësimit të gjykatës ky pretendim është i pabazuar dhe aktakuza është e ligjshme”.*
54. Në një datë të paspecifikuar, kundër Aktgjykimit të lartcekur të Gjykatës Themelore, pala e dëmtuar dhe parashtruesit e kërkesës parashtruan ankesa në Gjykatën e Apelit. Parashtruesit e kërkesës në ankesat e tyre pretenduan: (i) shkelje esenciale të dispozitave të procedurës penale; (ii) vërtetim të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike; (iii) shkelje të ligjit penal dhe (iv) parashtruan ankesë për shkak të vendimit mbi dënimin. Në ankesën e tyre, parashtruesit e kërkesës sërish kishin ngritur pretendimin e tyre përkitazi me ricilësimin e veprës penale përmes Aktakuzës së 3 majit 2017.
55. Më 20 shtator 2019, Gjykata e Apelit përmes Aktgjykimit PAKR. nr. 393/2019 refuzoi si të pabazuara ankesat e palës së dëmtuar dhe ankesat e parashtruesve të kërkesës dhe e vërtetoi Aktgjykimin PKR. nr. 41/18, e 18 qershorit 2019, të Gjykatës Themelore.
56. Gjykata e Apelit fillimisht konstatoi se Aktgjykimi i Gjykatës Themelore nuk është i përfshirë në shkelje të dispozitave të procedurës penale. Në vijim, Gjykata e Apelit, në adresimin e pretendimit të parashtruesit të kërkesës në rastin KI167/20 përkitazi me ricilësimin e veprës penale përmes Aktakuzës së 3 majit 2017, theksoi se: *“Lidhur me pretendimin e ngritur me shkeljet esenciale në rastin kur Prokurori i Shtetit ka bërë ricilësimin e veprës penale nga vrasja në veprën penale vrasje e rëndë, Gjykata e Apelit, gjen se ky pretendim nuk është i bazuar nga arsyeja se ankesa*

lidhur me këtë janë refuzuar nga Gjykata e Apelit, me Aktvendimin PN.NR. 520/17, të dt. 06.07.2017, andaj çështja ka vazhduar për veprën penale vrasje e rëndë”.

57. Ndërsa, përkitazi me pretendimet për vërtetim të gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike dhe shkelje të ligjit penal, Gjykata e Apelit gjeti se: *“duke i pasur parasysh të gjitha rrethanat e sipërpërmendura si dhe rrethanat dhe arsyerat më detajisht të theksuara në arsyetimin e aktgjykimit të ankimuar, del se konkludimi i gjykatës së shkallës së parë, se [parashtruesit e kërkesës] e kanë kryer veprën penale vrasje e rëndë nga neni 179 par. 1 nënpar. 1.5 e lidhur me nenin 31 të KPRK-së, për të cilën janë shpallur fajtorë dhe se një konkludim i tillë, është i drejtë dhe se në mënyrën të padyshimtë është vërtetuar se të akuzuarit kanë ndërmarrë veprime inkriminuese për të cilat janë shpallur fajtorë. Nga këto arsye jo vetëm që nuk janë aprovuar pretendimet ankimore se gjykata e shkallës së parë, ka bërë vërtetimin e gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike, por kjo gjykatë e ka gjetur se janë të pabazuara edhe pretendimet ankimore se me aktgjykimin e ankimuar është bërë shkelja e ligjit penal në dëm të akuzuarve, ngase, është vërtetuar në mënyrë të padyshimtë fajësia e të akuzuarve, atëherë pretendimet ankimore se i akuzuari i dytë [parashtruesi i kërkesës në rastin KI170/20], nuk e ka kryer veprën penale, nuk janë të bazuara, ngase, janë në kundërshtim me provat e administruara në shqyrtimin gjyqësor, e në të cilën janë vërtetuar se vepra penale është e kryer në bashkëkryerje”.*
58. Në fund, përkitazi me pretendimet për vendimin mbi dënimin, Gjykata e Apelit theksoi se me dënimet e shqiptuara nga Gjykata Themelore do të arrihet qëllimi i dënimit i përcaktuar me nenin 41 të KPRK-së.
59. Në një datë të paspecifikuar, kundër Aktgjykimit PKR. nr. 41/2018, të 18 qershorit 2019 të Gjykatës Themelore dhe Aktgjykimit PAKR. nr. 393/2019, të 20 shtatorit 2019, parashtruesit e kërkesës veç e veç parashtruan kërkesa për mbrojtje të ligjshmërisë në Gjykatën Supreme për shkak të (i) shkeljeve esenciale të dispozitave të procedurës penale dhe (ii) të dispozitave të ligjit penal.
60. Parashtruesi i kërkesës në rastin KI167/20, në kërkesën e tij për mbrojtje të ligjshmërisë pretendoi se: (i) Gjykata Themelore dhe ajo e Apelit nuk i kanë adresuar vërejtjet e dhëna përmes Aktgjykimit të parë të Gjykatës së Apelit PAKR. nr. 256/2018 të 29 qershorit 2018; dhe se (ii) me Aktakuzën e ndryshuar, të 3 majit 2017, përmes të cilës ishte ricilësuar vepra penale bazuar në Udhëzimin e detyrueshëm, të 19 prillit 2017 janë informuar në ditën e mbajtjes së shqyrtimit fillestar në Gjykatën Themelore, gjegjësisht më 4 maj 2017.
61. Parashtruesi i kërkesës në rastin KI170/20 në kërkesën e tij për mbrojtje të ligjshmërisë pretendoi se: (i) Aktgjykimi i Gjykatës së Apelit është kontradiktor dhe i paqartë; (ii) Gjykata Themelore dhe ajo e Apelit nuk i kanë adresuar vërejtjet e dhëna përmes Aktgjykimit të parë të Gjykatës së Apelit PAKR. nr. 256/2018 të 29 qershorit 2018; (iii) me Aktakuzën e ndryshuar, të 3 majit 2017, përmes të cilës ishte ricilësuar vepra penale dhe ishte hequr vepra penale “shkaktimi i rrezikut të përgjithshëm” bazuar në Udhëzimin e detyrueshëm, të 19 prillit 2017 janë informuar në ditën e mbajtjes së shqyrtimit fillestar në Gjykatën Themelore, gjegjësisht më 4 maj 2017; dhe (iv) shkelje të ligjit penal, duke i kundërshtuar besueshmërinë e provave dhe arsyetuar se ai nuk e ka kryer veprën penale për të cilën është akuzuar dhe shpallur fajtor.

62. Më 2 qershor 2020, Gjykata Supreme përmes Aktgjykimit Pml. nr. 344/2019, i refuzoi si të pabazuara kërkesat për mbrojtje të ligjshmërisë të parashtruara nga parashtruesit e kërkesës.
63. Gjykata Supreme në adresimin e pretendimeve të parashtruesve të kërkesës përkitazi me pretendimet për shkelje thelbësore të dispozitave të procedurës penale, respektivisht përkitazi me pretendimin e parashtruesve të kërkesës për ndryshimin e Aktakuzës [më 3 maj 2017] para seancës së shqyrtimit fillestar në Gjykatën Themelore [të mbajtur më 4 maj 2017], si rezultat i Udhëzimit të detyrueshëm, të 19 prillit 2017 të Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit, arsyetoi si në vijim:

“Së, pari ndryshimi i aktakuzës me ricilësim të veprës penale nga vrasje në bashkëkryerje në vrasje të rëndë në bashkëkryerje nuk është bërë në mënyrë të kundërligjshme ashtu siç pa bazë pretendohet në kërkesa. Me asnjë dispozitë ligjore nuk i ndalohej Prokurorit që ta ndryshojë akuzën para shqyrtimit fillestar. Kurse fakti se një gjë e tillë është bërë sipas urdhrat të Kryeprokurorit e jo vlerësimit të Prokurorit të çështjes bie në detyrat dhe kompetencat e Prokurorit të Shtetit, [parashtruesit e kërkesës] kanë pas mundësi ta kundërshtojnë akuzën e ndryshuar, dhe çuditërisht mbrojtësja pavarësisht faktit se e konsideron si të kundërligjshme, nga procesverbali i shqyrtimit fillestar del se i dënuari Tasim [parashtruesi i kërkesës në rastin KI170/20] e ka pranuar fajësinë përkitazi me veprën penale të ricilësuar dhe mbrojtësja nuk e ka kundërshtuar pranimin e fajësisë”.

64. Në vijim, përkitazi me pretendimin e parashtruesve të kërkesës se Gjykata Themelore dhe ajo e Apelit nuk i kanë adresuar vërejtjet e dhëna përmes Aktgjykimit të parë të Gjykatës së Apelit, PAKR. nr. 256/2018 të 29 qershorit 2018, Gjykata Supreme arsyetoi se:

“Së dyti, është fakt se Gjykata Themelore ka obligim ligjor të ndërmerr të gjitha veprimet procedurale dhe të shqyrtojë të gjitha çështjet kontestuese të theksuara në vendimin e Gjykatës së Apelit [PAKR. nr. 256/2018 të 29 qershorit 2018], mirëpo në këtë drejtim pa bazë pretendohet në kërkesa se nuk është vepruar sipas vërejtjeve dhe sugjerimeve të Gjykatës së Apelit, dhe ajo gjykatë në pranimin e shkeljeve të njëjta e ka vërtetuar aktgjykimin e shkallës së parë. Në shqyrtimin gjyqësor është proceduar sipas akuzës së ndryshuar (neni 179 të KPPRK-së) të dënuarit janë shpall fajtor për veprën penale të vrasjes (neni 178 të KPPRK-së), por këtë aktgjykim përveç; mbrojtësve të të dënuarve e ka kundërshtuar edhe prokurori sa i përket shkeljes së ligjit penal, ndërsa Gjykata e Apelit e ka kthyer çështjen në rigjykim për shkak të shkeljeve esenciale (paqartësisë së dispozitivit të aktgjykimit në raport me veprën penale për të cilën janë shpall fajtor të dënuarit - vrasjes së zakonshme) të cilat kanë qenë të ndërlidhura edhe me vërtetimin e gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike për çka ajo gjykatë ka sugjeruar rikonstruimin e vendit të ngjarjes me qëllim të vërtetimit të rrethanave në të cilat është privuar nga jeta i ndjeri [N.K], sidomos vërtetimit të faktet dhe rrethanat përkitazi me reagimin e tanit [N.K.] në momentin kur i akuzuari ka shtënë në [N.K.]”.

65. Në kontekst të këtij pretendimi të njëjtë, Gjykata Supreme shtoi se:

“Në rigjykim sipas vërejtjeve të shkallës së dytë është bërë rikonstruimi i vendit të ngjarjes dhe pas procedimit të provave tjera gjykata e shkallës së parë ka konkluduar se në veprimet e [parashtruesve të kërkesës] qëndrojnë elementet e veprës penale të vrasjes së rëndë, nga neni 179 par. 1 pika 1.5 lidhur me nenin 31 të KPRK-së, dhe veçanërisht në arsyetimin e aktgjykimit janë dhënë arsye të qarta sa i përket reagimit të ndjerit në momentin kur është shtënë në të. Gjykata e Apelit në procedurën ankimore duke vendosur përkitazi me ankesat i ka refuzuar atë si të pabazuara dhe e ka vërtetuar aktgjykimin e shkallës së parë. Nga fakti se gjykata e shkallës së parë në rigjykim pas ndërmarrjes së veprimeve sipas sugjerimeve të procedurës penale dhe procedimit të provave konkludon se në veprimet e [parashtruesve të kërkesës] përmbushen elementet e veprës penale të vrasjes së rëndë për të cilën edhe janë akuzuar, nuk mund të konkludohet se gjykata e shkallës së parë nuk ka vepruar sipas sugjerimeve të shkallës së dytë, ngase pavarësisht obligimit ligjor për të ndërmarrë të gjitha veprimet procedurale dhe shqyrtuar çështjet kontestuese ajo pra nxjerr përfundim nëse fakti konkret është provuar respektivisht nëse është provuar përgjegjësia penale dhe elementet e veprës penale qëndron pretendimi se përderisa gjykata e shkallës së parë të [parashtruesin e kërkesës në rastin KI170/20] me aktgjykimin e kundërshtuar për veprën penale të vrasjes së rëndë e ka dënuar me 16 vite burgim ndërsa nga hyrja e arsyetimit të aktgjykimit të shkallës së dytë del se ai është dënuar me 18 vite burgim, mirëpo kjo Gjykatë vlerëson se në rastin konkret kemi të bëjmë me një lëshim teknik, i cili aktgjykimin nuk e bën të pakuptueshëm, ngase nga shkresat e lëndës rezulton qartë se [parashtruesi i kërkesës në rastin KI170/20] është dënuar me 16 vite burgim, kurse ky aktgjykim është vërtetuar nga Gjykata e Apelit”.

66. Tutje, përkitazi me pretendimin e parashtruesit të kërkesës në rastin KI170/20 se Aktgjykimi i Gjykatës së Apelit është kontradiktor dhe i paqartë, Gjykata Supreme theksoi:

“Ndryshimet në përshkrimin faktik të ngjarjes në mes të dispozitivit të akuzës dhe aktgjykimit të kundërshtuar janë pasojë e provave të administruara në shqyrtimin gjyqësor, e që nuk janë esenciale sepse kanë të bëjnë me përshkrimin se si është zhvilluar ngjarja pasi që i dënuari Nasip [parashtruesi i kërkesës në rastin KI170/20] ka shtënë në automjetin ku ishte i ndjeri dhe dëmtuari [B.G] dhe si është shtënë në të ndjerin nga të dy të dënuarit, por nuk e bëjnë aktgjykimin e paqartë ashtu siç pa bazë pretendon mbrojtësja sepse edhe nga diapozitivi i akuzës por edhe nga dispozitivi i aktgjykimit del qartë se që të dy të dënuarit kanë shtënë në të ndjerin, veprime këto që janë provuar, e që vërtetojnë edhe dashjen e tyre për ta privuar nga jeta viktimën, kurse nuk është qenësore se nga cilat të shtëna është shkaktuar pasoja apo vdekja e të ndjerit. Përveç kësaj, nga këto ndryshime nuk vjen në shprehje aplikimi i ndonjë dispozite tjetër të ligjit penal dhe as që ndryshon pozita e të dënuarve”.

67. Në fund, përkitazi me pretendimin e parashtruesit të kërkesës përkitazi me besueshmërinë e provave dhe të dëshmimeve të dëshmitarëve, Gjykata Supreme konstatoi se ky pretendim i referohet vërtetimit të gjendjes faktike, për të cilën nuk lejohet kërkesa për mbrojtje të ligjshmërisë. Megjithatë, Gjykata Supreme pasi vlerësoi se ky pretendim ndërlidhet edhe me pretendimin për shkelje të ligjit penal konstatoi se i njëjti është i pabazuar.

68. Në bazë të shkresave të lëndës rezulton se më 22 tetor 2020, parashtruesi i kërkesës në rastin KI167/20, përmes përfaqësueses së tij ligjore kishte parashtruar parashtrësë në Zyrën e Kryeprokurorit të Shtetit, përmes të cilës kishte ngritur shqetësimet lidhur me mosdorëzimin e Udhëzimit të detyrueshëm, të 19 prillit 2017 nga Prokuroria Themelore dhe Gjykata Themelore.
69. Më 23 tetor 2020, parashtruesi i kërkesës në rastin KI167/20, përmes përfaqësueses së tij ligjore po ashtu kishte parashtruar kërkesë në Gjykatën Themelore, përmes të cilës kishte kërkuar që të dorëzohet kopja e Udhëzimit të detyrueshëm, të 19 prillit 2017.
70. Më 28 tetor 2020, Gjykata Themelore përmes shkresës [AGJ.I. nr. 230/20] ishte përgjigjur si në vijim: *“Gjykata Themelore Gjakovë, ju njofton se trupat gjykues kanë vendosur në të gjitha instancat gjyqësore, lidhur me të gjitha shkresat duke e përfshirë parashtrësën të cilën e kërkon ju për këtë lëndë e cila është kryer dhe arkivuar në Gjykatë”*.
71. Më 13 nëntor 2020, Prokurori i Shtetit përmes njoftimit të tij, ishte përgjigjur si në vijim:

“Udhëzimi i Detyrueshëm A. nr. 140/2017 i dt. 10 prill 2017 i lëshuar nga Unë, në kuadër të Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit i referohet ekskluzivisht vetëm se prokurorit të shtetit [A.U], i cili është i ngarkuar për trajtim procedural penal në çështjen penale PP./I. Nr. 38/2016. Pra, i njëjti udhëzim i detyrueshëm gjatë tërë kohës së trajtimit të këtij rasti penal nga prokurori i shtetit në fjalë, asnjë pale tjetër në këtë procedurë penale nuk i referohet dhe nuk mund të pajiset me të, ngase i njëjti paraqet akt intern në kuadër të sistemit prokurorial. Për më tej, në funksion të transparencës dhe moscenimit të parimit të barazisë së palëve në procedurë penale, Ju mund të keni vetëm qasje për shikimin e përmbajtjes së udhëzimit të sipërcekur në prezencën time, në mënyrë që në të ardhmen me rastin e ushtrimit eventual nga ana e juaj të mjeteve juridike të rregullta ashtu edhe të jashtëzakonshme kundër aktgjyqimit të gjykatës kompetente lidhur me këtë çështje penale, të mund ta atakoni atë aktgjykim sipas arsyeve-bazave të parashikuara ligjore në Kodin e Procedurës Penale të Republikës së Kosovës”.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

A.Pretendimet e parashtruesit të kërkesës në rastin KI167/20

72. Parashtruesi i kërkesës në rastin KI167/20 pretendon që Aktgjykimi [Pml. nr. 344/2019] i 2 qershorit 2020, i Gjykatës Supreme, është nxjerrë në shkelje të të drejtave dhe lirive themelore të tij, të garantuara me nenet 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], 32 [E Drejta për Mjete Juridike], dhe 54 [Mbrotjtja Gjyqësore e të Drejtave], si dhe në shkelje të neneve 102 [Parimet e Përgjithshme të Sistemit Gjyqësor] dhe 109 [Prokurori i Shtetit] të Kushtetutës.
73. Në lidhje me pretendimin për shkelje të nenit 31 të Kushtetutës, parashtruesi i kërkesës thekson se Gjykata Themelore, në procedurë të rigjyqimit përmes Aktgjykimit PKR. nr. 41/18, të 26 qershorit 2018 nuk i ka marrë parasysh vërejtjet e dhëna përmes Aktgjykimit PAKR. nr. 256/2018, të 29 qershorit 2018. Në vijim,

sipas parashtruesit të kërkesës edhe vetë Gjykata e Apelit përmes Aktgjykimit të saj të dytë PAKR. nr. 393/2019 nuk kishte marrë parasysh vërejtjet e dhëna në faqen 9 dhe 10 të Aktgjykimit PAKR. nr. 256/2018, të 29 qershorit 2018 të Gjykatës së Apelit. Parashtruesi i kërkesës vazhdon me pretendimin që po të njëjtat vërejtje nuk ishin marrë parasysh as nga Gjykata Supreme, përmes Aktgjykimit të saj të kontestuar.

74. Parashtruesi pretendon se [...] në këtë çështje penale, ka pasur interferim, sikur që është evident, kontaminimi në vendin e ngjarjes, për të cilin ky procedim penal, nuk ka parë, nuk i ka kushtuar vëmendje, e ka injoruar çdo reagim të palëve”.
75. Përkitazi me pretendimin për shkelje të nenit 102 të Kushtetutës, parashtruesi i kërkesës thekson se “Në këtë procedim penal siç e kemi sqaruar më sipër, gjatë ushtrimit të funksionit të tyre, në mënyrë të pakuptimtë, gjyqtarët, në të gjitha fazat, nuk kanë qenë të pavarur dhe të paanshëm në ushtrimin e funksionit të tyre [ka qenë e dukshme siç është sqaruar më sipër, janë dhënë detyrat nga gjykata e shkallës së dytë, për gjykatën e shkallës së parë, kjo në rigjykim nuk i ka kryer detyrat e përcaktuara në vërejtjet e gjykatës së shkallës së dytë, ka vendosur me mënyrën e vet”. Në vijim, parashtruesi i kërkesës specifikon se edhe Gjykata e Apelit “në ushtrimin e funksionit të saj nuk ka qenë e pavarur dhe e paanshme dhe vendosja e saj, procedimi i tillë, përfaqëson shkelje të paragrafit 4 të nenit 102 të Kushtetutës. E gjithashtu është shkelur edhe paragrafi 5 me të gjitha garancitë e tij”. Në kontekst të pretendimit për mungesë të paanshmërisë dhe pavarësisë së gjyqësorit, parashtruesi i kërkesës në këtë rast pretendon edhe shkelje të nenit 32 dhe nenit 54 të Kushtetutës.
76. Përkitazi me pretendimin për shkelje të nenit 109 të Kushtetutës, parashtruesi i kërkesës thekson se pas ngritjes së Aktakuzës nga Prokuroria Themelore [PP/I nr. 38/2016] të 27 marsit 2017, një ditë para shqyrtimit fillestar në Gjykatën Themelore, përkatësisht më 3 maj 2017 ishin informuar se si rezultat i Udhëzimit të detyrueshëm, të 19 prillit 2017, ishte kërkuar ricilësimi i veprës penale nga vepra penale vrasje në veprën penale të vrasjes së rëndë. Në vijim të kësaj, parashtruesi i kërkesës thekson se nga Prokuroria Themelore nuk iu ishte dhënë kopje apo qasje në leximin e përmbajtjes së Udhëzimit të detyrueshëm. Rrjedhimisht, bazuar në këtë arsyetim, parashtruesi i kërkesës pretendon se të lartcekurat përbëjnë shkelje të nenit 109 të Kushtetutës.
77. Në lidhje me pretendimin për shkelje të nenit 109 të Kushtetutës, parashtruesi i kërkesës i referohet nenit 4 të Ligjit për Plotësimin dhe Ndryshimin e Ligjit për Prokurorin e Shtetit, përmes të cilit ishte plotësuar dhe ndryshuar neni 13, dhe në këtë aspekt citon përmbajtjen e paragrafit 7 dhe pikës 7.1 të këtij paragrafi, të cilat dispozita i referohen nxjerrjes së një Udhëzimi të detyrueshëm. Në këtë kontekst, parashtruesi i kërkesës duke iu referuar përmbajtjes së kësaj dispozite specifikon se sipas kësaj dispozite (i) kërkohet që një udhëzim i tillë duhet të jetë i arsyetuar, megjithatë palët nuk kishin qasje në përmbajtjen e tij; dhe (ii) se kjo dispozitë nuk duhet të përmbajë udhëzim për kualifikimin e veprës penale. Bazuar në këtë arsyetim parashtruesi i kërkesës pohon se “Prokurori i Shtetit nuk e ka kryer detyrën e përcaktuar ligjore”, e cila, sipas tij, ka rezultuar në shkelje të nenit 109 të Kushtetutës.

78. Në fund, parashtruesi i kërkesës thekson se: *“Kjo kërkesë ka objekt konkretizimin e dispozitave të Kushtetutës së Kosovës, për palën që e përfaqësoj. Sepse dispozitat e Kushtetutës së Kosovës, i garantojnë qytetarëve të Kosovës, palëve në procedim penal: -procedim penal në bazë të ligjit; gjykim të drejtë, të paanshëm”.*

B. Pretendimet e parashtruesit të kërkesës në rastin KI170/20

79. Parashtruesi i kërkesës në rastin KI170/20 pretendon që Aktgjykimi [Pml. nr. 344/2019] i 2 qershorit 2020, i Gjykatës Supreme, është nxjerrë në shkelje të të drejtave dhe lirive themelore të tij të garantuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], si dhe në shkelje të neneve 102 [Parimet e Përgjithshme të Sistemit Gjyqësor] dhe 109 [Prokurori i Shtetit] të Kushtetutës.
80. Parashtruesi i kërkesës pretendon shkelje të nenit 31 të Kushtetutës, si rezultat i aktakuzës së ndryshuar përmes Udhëzimit të detyrueshëm, të 19 prillit 2017. Në lidhje me këtë, parashtruesi i kërkesës specifikon se përmes Aktakuzës së ngritur nga Prokuroria Themelore, ai fillimisht u akuzua për veprën penale të vrasjes nga neni 178 lidhur me nenin 31 të KPRK-së, si dhe për veprat penale të “shkaktimit të rrezikut të përgjithshëm” nga neni 365, paragrafi 3 në lidhje me paragrafin 1 të KPRK-së dhe të “armëmbajtjes pa leje” nga neni 374, paragrafi 1 i KPRK-së. Sipas tij, pas ngritjes së aktakuzës dhe konsultimit me mbrojtjen, parashtruesi i kërkesës ishte përgatitur që të pranojë fajësinë për kryerjen e veprave penale “të shkaktimit të rrezikimit të përgjithshëm” dhe asaj të “armëmbajtjes pa leje”. Në vijim të kësaj, parashtruesi i kërkesës nënvizon se si rezultat i Udhëzimit të detyrueshëm ishte hequr vepra penale e “shkaktimit të rrezikimit të përgjithshëm” dhe vepra penale e “vrasjes” ishte ricilësuar në vepër penale të “vrasjes së rëndë” nga neni 179, paragrafët 1.4 dhe 1.5. Në lidhje me këtë, parashtruesi i kërkesës nënvizon faktin që me qëllim që të kuptohet arsyeja e ricilësimit të veprës penale, në shqyrtimin fillestar të mbajtur në Gjykatën Themelore kishte kërkuar kopjen e Udhëzimit të Detyrueshëm, të cilën kopje nuk e kishte pranuar asnjëherë.
81. Në kontekst të pretendimit të tij për shkelje të nenit 102 me pretendimin se *“mbrojtjes asnjëherë nuk i është dorëzuar e madje as treguar në shikim “Udhëzimi i Detyrueshëm nga Zyra e Prokurorit të Shtetit” me arsyetimin se ky Udhëzim është sekret dhe se Zyra e Kryeprokurorit të Shtetit e ka ndaluar t’u jepet mbrojtjes apo të akuzuarve”.*
82. Ndërsa, përkitazi me pretendimin për shkelje të nenit 109 të Kushtetutës, parashtruesi i kërkesës citon përmbajtjen e paragrafit 2 të këtij neni, dhe thekson se kjo dispozitë është shkelur si rezultat i Udhëzimit të detyrueshëm, të 19 prillit 2017.
83. Në vijim, parashtruesi i kërkesës i referohet dhe citon përmbajtjen e paragrafit 7 dhe pikës 7.1 të nenit 13, të plotësuar dhe ndryshuar përmes nenit 4 të Ligjit për Plotësimin dhe Ndryshimin e Ligjit për Prokurorin e Shtetit.
84. Në fund, parashtruesi i kërkesës thekson se: *“Kjo kërkesë ka objekt konkretizimin e dispozitave të Kushtetutës së Kosovës, për palën që e përfaqësoj. Sepse dispozitat e Kushtetutës së Kosovës, i garantojnë qytetarëve të Kosovës, palëve në procedim penal: -procedim penal në bazë të ligjit; gjykim të drejtë, të paanshëm”.*

Dispozita relevante kushtetuese dhe ligjore

Neni 31
[E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm]

1. Çdokujt i garantohet mbrojtje e barabartë e të drejtave në procedurë para gjykatave, organeve të tjera shtetërore dhe bartësve të kompetencave publike.
2. Çdokush gëzon të drejtën për shqyrtim publik të drejtë dhe të paanshëm lidhur me vendimet për të drejtat dhe obligimet ose për cilëndo akuzë penale që ngrihet kundër saj/tij brenda një afati të arsyeshëm, nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme, e themeluar me ligj.
3. Gjykimi është publik, me përjashtim të rasteve kur gjykata, në rrethana të veçanta, konsideron se, në të mirë të drejtësisë, është i domosdoshëm përjashtimi i publikut, ose i përfaqësuesve të medieeve, sepse prania e tyre do të përbënte rrezik për rendin publik ose sigurinë kombëtare, interesat e të miturve, ose për mbrojtjen e jetës private të palëve në proces, në mënyrën e përcaktuar me ligj.
4. Çdokush i akuzuar për vepër penale ka të drejtë t'u bëjë pyetje dëshmitarëve dhe të kërkojë paraqitjen e detyrueshme të dëshmitarëve, të ekspertëve dhe të personave të tjerë, të cilët mund të sqarojnë faktet.
5. Çdokush i akuzuar për vepër penale, prezumohet të jetë i pafajshëm derisa të mos dëshmohet fajësia e tij/saj, në pajtim me ligjin.
6. Ndihma juridike falas do t'u mundësohet atyre që nuk kanë mjete të mjaftueshme financiare, nëse një ndihmë e tillë është e domosdoshme për të siguruar qasjen efektive në drejtësi.
7. Procedurat gjyqësore që përfshijnë të miturit rregullohen me ligj, duke respektuar rregullat dhe procedurat e veçanta për të miturit.

Kapitulli
VII Sistemi i Drejtësisë

Neni 102
[Parimet e Përgjithshme të Sistemit Gjyqësor]

1. Pushteti gjyqësor në Republikën e Kosovës ushtrohet nga gjykatat.
2. Pushteti gjyqësor është unik, i pavarur, i drejtë, apolitik e i paanshëm dhe siguron qasje të barabartë në gjykata.
3. Gjykatat gjykojnë në bazë të Kushtetutës dhe ligjit.
4. Gjyqtarët gjatë ushtrimit të funksionit të tyre duhet të jenë të pavarur dhe të paanshëm.
5. Garantohet e drejta për ankesë ndaj një vendimi gjyqësor, përveç nëse me ligj është përcaktuar ndryshe. E drejta e përdorimit të mjeteve të jashtëzakonshme juridike, rregullohet me ligj. Me ligj mund të lejohet e drejta për të referuar një rast në mënyrë të drejtpërdrejtë në Gjykatën Supreme, dhe për të tilla raste nuk ka të drejtë ankese.

[...]

Neni 109

[Prokurori i Shtetit]

1. *Prokurori i Shtetit është institucion i pavarur me autoritet dhe përgjegjësi për ndjekjen penale të personave të akuzuar për ndonjë vepër penale ose për ndonjë vepër tjetër, sikurse është rregulluar me ligj.*
2. *Prokurori i Shtetit është institucion i paanshëm, dhe vepron në bazë të Kushtetutës dhe të ligjit.*

[...]

Konventa Evropiane për të Drejtat e Njeriut

NENI 6

E drejta për një proces të rregullt

1. *Çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet drejtësisht, publikisht dhe brenda një afati të arsyeshëm nga një gjykatë e pavarur dhe e paanshme, e krijuar me ligj, e cila do të vendosë si për mosmarrëveshjet në lidhje me të drejtat dhe detyrimet e tij të natyrës civile, ashtu edhe për bazueshmërinë e çdo akuze penale në ngarkim të tij. Vendimi duhet të jepet publikisht, por prania në sallën e gjykatës mund t'i ndalohej shtypit dhe publikut gjatë tërë procesit ose gjatë një pjese të tij, në interes të moralit, të rendit publik ose sigurisë kombëtare në një shoqëri demokratike, kur kjo kërkohet nga interesat e të miturve ose mbrojtja e jetës private të palëve në proces ose në shkallën që çmohet tepër e nevojshme nga gjykata, kur në rrethana të veçanta publiciteti do të dëmtojte interesat e drejtësisë.*
2. *Çdo person i akuzuar për një vepër penale prezumohet i pafajshëm, derisa fajësia e tij të provohet ligjërisht.*
3. *Çdo i akuzuar për një vepër penale ka të drejtat minimale të mëposhtme:*
  - a. *të informohet brenda një afati sa më të shkurtër, në një gjuhë që ai e kupton dhe në mënyrë të hollësishme, për natyrën dhe për shkakun e akuzës që ngrihet ndaj tij;*
  - b. *t'i jepet koha dhe lehtësitë e përshtatshme për përgatitjen e mbrojtjes;*
  - c. *të mbrohet vetë ose të ndihmohet nga një mbrojtës i zgjedhur prej tij, ose në qoftë se ai nuk ka mjete të mjaftueshme për të shpërblyer mbrojtësin, t'i mundësohet ndihma ligjore falas kur këtë e kërkojnë interesat e drejtësisë;*
  - d. *të pyesë ose të kërkojë që të merren në pyetje dëshmitarët e akuzës dhe të ketë të drejtën e thirrjes dhe të pyetjes të dëshmitarëve në favor të tij, në kushte të njëjta me dëshmitarët e akuzës;*
  - e. *të ndihmohet falas nga një përkthyes në qoftë se nuk kupton ose nuk flet gjuhën e përdorur në gjyq.*

Kodi nr. 04/L-082 Penal i Republikës së Kosovës

BASHKËPUNIMI NË KRYERJEN E VEPRËS PENALE

Neni 31
Bashkëkryerja

Nëse dy apo më shumë persona së bashku kryejnë veprën penale duke marrë pjesë në kryerjen e veprës penale ose thelbësisht duke i kontribuar kryerjes së saj në ndonjë mënyrë tjetër, secili prej tyre është përgjegjës dhe dënohet me dënimin e paraparë për vepër penale.

Neni 178
Vrasja

Kushdo që e privon personin tjetër nga jeta dënohet me jo më pak se pesë (5) vjet burgim.

Neni 179
Vrasja e rëndë

1. Me dënim me jo më pak se dhjetë (10) vjet burgim ose me burgim të përjetshëm dënohet personi i cili:
[...]

1.4. privon nga jeta personin tjetër në mënyrë mizore apo dinake;
1.5. privon nga jeta personin tjetër dhe me atë rast me dashje e vë në rrezik jetën e një ose më shumë personave tjerë;

[...]

Kodi Nr. 04/L-123 i Procedurës Penale të Kosovës

Neni 26
Vendimet para shqyrtimit gjyqësor

1. Pas ngritjes së aktakuzës nga Prokurori i Shtetit në Gjykatën Themelore, gjyqtari i vetëm gjykues apo kryetari i trupit gjykues mban shqyrtimin fillestar dhe shqyrtimin e dytë, merr vendim mbi kërkesat për hedhje të aktakuzës, merr vendim mbi kërkesat për të përjashtuar dëshmitë, dhe merr vendim mbi kërkesën për caktim të paraburgimit apo masat tjera për të siguruar praninë e të pandehurit.

2. Shqyrtimi gjyqësor mbahet nga gjyqtari i vetëm gjykues apo nga trupi gjykues, siç përcaktohet me këtë Kod.

KAPITULLI IX FILLIMI I HETIMEVE DHE PROCEDURA PENALE

1. FAZAT E PROCEDURËS PENALE

Neni 68

Fazat e procedurës penale

Sipas këtij Kodi të Procedurës Penale, procedura penale ka katër faza të ndryshme: fazën e hetimit, fazën e ngritjes së aktakuzës dhe deklarimit, fazën e shqyrtimit gjyqësor dhe fazën e mjetit juridik. Procedurës penale mund t'i paraprijnë veprimet fillestare të policisë ose mbledhja e informatave sipas nenit 84 të këtij Kodi.

Neni 240

Gjykimi penal që zbatohet vetëm pas ngritjes së aktakuzës

1. Pas përfundimit të hetimit ose kur Prokurori i Shtetit konsideron se informacionet me të cilat ai disponon për veprën penale dhe kryerësin e saj paraqesin dyshim të bazuar mirë se i pandehuri ka kryer vepër penale apo vepra penale, procedura para gjyqit mund të zbatohet vetëm në bazë të aktakuzës së ngritur nga prokurori i shtetit.

[...]

Neni 241

Aktakuza

1. Aktakuza përmban:

- 1.1. përcaktimin e gjykatës ku do të mbahet shqyrtimi gjyqësor;*
  - 1.2. emrin dhe mbiemrin e të pandehurit dhe të dhënat e tij personale;*
  - 1.3. të dhënat nëse është shqiptuar paraburgimi dhe sa kohë ka zgjatur ose masat e urdhëruara kundër të pandehurit për sigurimin e pranisë së tij, nëse ai ndodhet në liri dhe nëse ai është liruar para ngritjes së aktakuzës, sa është mbajtur në paraburgim.*
  - 1.4. kohën dhe vendin e kryerjes së veprës penale, objektin në të cilin është kryer dhe mjetin me të cilin është kryer vepra penale, si dhe rrethanat tjera të nevojshme për të përcaktuar me saktësi veprën penale;*
  - 1.5. emërtimin ligjor të veprës penale duke iu referuar dispozitave të Kodit Penal;*
  - 1.6. Rekomandimin për provat që duhet prezantuar në shqyrtimin gjyqësor së bashku me emrat e dëshmitarëve dhe ekspertëve, shkresat që duhet lexuar dhe sendet që duhet marrë si provë.*
  - 1.7. Shpjegimin e arsyeve për ngritjen e aktakuzës bazuar në rezultatet e hetimit dhe provat që vërtetojnë faktet kryesore;*
  - 1.8. Nëse është zbatuar mundësia hetuese e veçantë, në aktakuzë duhet të ceken emrat e gjyqtarëve të kolegjit që ka drejtuar mundësinë hetuese të veçantë.*
  - 1.9. Aktakuza përcakton me saktësi çdo ndërtesë, pasuri të paluajtshme, pasuri të luajtshme, fonde apo pasuri tjera që mund t'i nënshtrohen konfiskimit. Aktakuza po ashtu përshkruan provat e nevojshme që kërkohen për të arsyetuar konfiskimin nga Kapitulli XVIII i këtij Kodi.*
- 2. Nëse i pandehuri gjendet në liri, prokurori i shtetit në aktakuzë mund të propozojë që të jepet urdhri për paraburgim, e kur i pandehuri gjendet në paraburgim, prokurori i shtetit mund të propozojë që ai të lirohet.*

3. Një aktakuzë mund të ngritët për disa vepra të ndryshme penale ose ndaj disa të pandehurve vetëm kur në pajtim me nenin 35 të këtij Kodi mund të zbatohet procedura e përbashkët.

Neni 242 **Procedura për ngritjen e aktakuzës**

1. Aktakuza i paraqitet gjykatës kompetente në aq kopje sa ka të pandehur dhe mbrojtës të tyre dhe një kopje shtesë për gjykatën. Gjithashtu, gjykatës i dërgohet edhe lënda komplete e hetimit nga prokurori i shtetit.

2. Gjykata cakton gjyqtarin ose trupin gjykues me kryetarin e tij nëpërmjet një procesi transparent e të drejtë për caktimin e çështjeve, ashtu siç duhet. Nëse është zbatuar mundësia hetuese e veçantë, njëri nga gjyqtarët e kolegjit caktohet si gjyqtar i vetëm gjykues ose si kryetar i trupit gjykues ose si anëtar i trupit gjykues.

3. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues përcakton sipas detyrës zyrtare nëse ka kompetencë mbi çështjen që përbën aktakuzën.

4. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues cakton menjëherë shqyrtimin fillestar, i cili duhet të mbahet brenda tridhjetë (30) ditëve pas ngritjes së aktakuzës.

5. Nëse i pandehuri është në mbajtje në paraburgim, shqyrtimi fillestar mbahet në mundësinë e parë, jo më vonë se pesëmbëdhjetë (15) ditë pas ngritjes së aktakuzës.

6. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues njofton prokurorin e shtetit, të pandehurit dhe mbrojtësit e tyre për kohën dhe vendin e mbajtjes së shqyrtimit fillestar.

Neni 243 **Shkresat që plotësojnë aktakuzën**

1. Në të njëjtën kohë me paraqitjen e aktakuzës, prokurori i shtetit paraqet edhe dokumentet e mëposhtme kur është e nevojshme:

1.1. prokurori i shtetit paraqet mbështetjen e pohimit nga neni 263 të këtij Kodi së bashku me deklaratat e marra nga neni 132 të këtij Kodi apo provat e siguruar nga neni 219, paragrafi 6. të këtij Kodi të cilat synon t'i paraqesë si prova të drejtpërdrejta pa praninë e dëshmitarëve. Mbështetja e pohimit përshkruan provat e pavarura që vërtetojnë deklaratat të cilat prokurori i shtetit synon t'i paraqesë si prova të drejtpërdrejta. Kjo mbështetje e pohimit mund të plotësohet ose të paraqitet në një kohë më të vonshme nëse dëshmitari për të cilin zbatohet kjo dispozitë nuk është më në dispozicion për të dëshmuar në shqyrtim gjyqësor.

1.2. prokurori i shtetit paraqet kërkesë për të vazhduar apo për të zbatuar ndonjë nga masat për sigurimin e pranisë së të pandehurit. Nenet 173 deri 193 të këtij Kodi zbatohen përshtatshmërisht për çfarëdo kërkesë nga ky paragraf.

2. Prokurori i shtetit mund të paraqesë mbështetje të pohimit apo kërkesa nga ky nen edhe më pas nëse nuk ka mundur ta dijë bazën për paraqitjen e njoftimit apo kërkesës në kohën kur është ngritur aktakuza.

Neni 244
Materialet të cilat i jepen të pandehurit me ngritjen e aktakuzës

- 1. Jo më vonë se nga ngritja e aktakuzës, prokurori i shtetit i siguron mbrojtësit apo mbrojtësit kryesor materialet e mëposhtme ose kopjen e tyre të cilat janë në posedim, në kontroll ose në mbrojtje të tij, nëse këto materiale nuk i janë dhënë mbrojtësit gjatë hetimit:*
  - 1.1. procesverbalet mbi deklaratimet ose pohimet, të nënshkruara apo të panënshkruara nga i pandehuri;*
  - 1.2. emrat e dëshmitarëve të cilët prokurori i shtetit ka ndërmend t'i thërret për dëshmim dhe çdo deklaratim të mëhershëm të dhënë nga dëshmitarët e tillë;*
  - 1.3. të dhënat mbi identifikimin e personave për të cilët prokurori i shtetit e di se posedojnë prova të pranueshme dhe shfajësuese ose informata lidhur me çështjen dhe çdo procesverbal të deklaratimeve, të nënshkruar apo të panënshkruar nga personat e tillë për këtë çështje;*
  - 1.4. rezultatet e ekzaminimit fizik dhe mendorë, testet shkencore ose eksperimentet e bëra lidhur me çështjen;*
  - 1.5. kallëzimet penale dhe raportet e policisë; dhe*
  - 1.6. përmbledhjet ose referencat për provat materiale të mbledhura gjatë hetimit.*
- 2. Deklarimet e dëshmitarëve i vihen në disponim të pandehurit në gjuhën që ai e kupton dhe e flet.*
- 3. Pas ngritjes së aktakuzës, prokurori i shtetit i siguron mbrojtësit çfarëdo materiali të ri të paraparë në paragrafin 1. të këtij neni brenda dhjetë (10) ditëve nga pranimi i tyre.*
- 4. Për dispozitat e këtij neni vlejnë masat për mbrojtjen e të dëmtuarit, dëshmitarëve, të privatësisë së tyre dhe të dhënave konfidenciale, siç parashihet me ligj.*

Neni 250
Kërkesa për hedhjen e aktakuzës

- 1. Para shqyrtimit të dytë, i pandehuri mund të paraqesë kërkesë për hedhjen e aktakuzës, bazuar në këto arsye:*
  - 1.1. vepra për të cilën akuzohet nuk përbën vepër penale;*
  - 1.2. ekzistojnë rrethana të cilat e përjashtojnë përgjegjësinë penale;*
  - 1.3. ka kaluar afati i parashkrimit të veprës penale, vepra penale është e përfshirë në falje ose ekzistojnë rrethana të tjera të cilat e pengojnë ndjekjen; ose*
  - 1.4. nuk ka prova të mjaftueshme për të mbështetur një dyshim të bazuar mirë se i pandehuri ka kryer veprën penale për të cilën akuzohet në aktakuzë.*
- 2. Prokurorit të shtetit duhet t'i jepet mundësia që të përgjigjet ndaj kërkesës gojarisht apo me shkrim.*

3. Gjyqtari i vetëm gjykues ose kryetari i trupit gjykues merr aktvendim me shkrim të arsyetuar me të cilin refuzon kërkesën ose hedh aktakuzën.

4. Secila palë mund të paraqesë ankesë kundër aktvendimit nga paragrafi 3. të këtij neni Ankesa duhet të bëhet brenda pesë (5) ditëve nga pranimi i aktvendimit me shkrim.

12. Ndryshimi dhe zgjerimi i aktakuzës

Neni 350

Ndryshimi i aktakuzës në shqyrtim gjyqësor

1. Kur prokurori i shtetit gjatë shqyrtimit gjyqësor konstaton se provat e shqyrtuara tregojnë se gjendja faktike e paraqitur në aktakuzë është ndryshuar, ai në shqyrtim gjyqësor mund ta ndryshojë aktakuzën gojarisht dhe mund të propozojë që shqyrtimi gjyqësor të ndërpritet për përgatitjen e aktakuzës së re.

2. Nëse trupi gjykues lejon ndërprerjen e shqyrtimit gjyqësor për përgatitjen e aktakuzës së re, atëherë cakton afatin kur prokurori i shtetit detyrohet të paraqesë aktakuzën e re. Të akuzuarit i dërgohet kopja e aktakuzës së re. Nëse prokurori i shtetit në afatin e caktuar nuk paraqet aktakuzë të re, gjykata vazhdon shqyrtimin gjyqësor në bazë të aktakuzës së mëparshme.

3. Kur ndryshohet aktakuza, i akuzuari ose mbrojtësi mund të propozojnë ndërprerjen e shqyrtimit gjyqësor për përgatitjen e mbrojtjes. Trupi gjykues mund të ndërpresë shqyrtimin gjyqësor për përgatitjen e mbrojtjes kur thelbi i aktakuzës është ndryshuar ose është zgjeruar.

Ligji Nr.03/L-225 për Prokurorin e Shtetit

Neni 13

Autoriteti i Kryeprokurorit

1. Secili Kryeprokuror është përgjegjës ndaj Kryeprokurorit të Shtetit dhe Këshillit Prokurorial për ushtrimin efektiv, efikas dhe korrekt të funksioneve prokuroriale të prokurorisë dhe të prokurorëve në kuadër të saj.
2. Secili Kryeprokuror është kreu administrativ i prokurorisë në të cilën është emëruar. Kryeprokurori mund të delegojë disa kompetenca, varësisht prej pajtimit të Kryeprokurorit të Shtetit.
3. Secili Kryeprokuror mund të ndërmarrë funksionet e ndjekjes penale të cilat i janë caktuar një prokurori vartës të shtetit në atë prokurori dhe nga ai apo ajo mund të marrë përsipër zhvillimin e drejtpërdrejtë të hetimeve apo të procedurës penale, me pëlqimin paraprak të Kryeprokurorit të Shtetit.

4. *Secili Kryeprokuror do të caktojë lëndët prokurorëve brenda prokurorisë, duke marrë parasysh natyrën e lëndës, përvojën dhe specializimin e prokurorit.*

Ligji Nr. 05/L -034 për ndryshimin dhe plotësimin e Ligjit Nr.03/L-225 për Prokurorin e Shtetit

Neni 4

Neni 13 i ligjit bazik riformulohet me tekstin si në vijim:

Neni 13

Kryeprokurori

[...]

7. Kryeprokurorit të një prokurorie apo cilitdo prokuror tjetër të ndonjë prokurorie, Kryeprokurori i Shtetit apo prokurori i Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit, i autorizuar nga ai, mund t'u jap udhëzime të detyrueshme me shkrim për punën konkrete.

7.1. Udhëzime të tilla mund t'u japin prokurorëve në prokuroritë që drejtojnë edhe kryeprokurorët e prokurorive. Udhëzimet e tilla duhet të jenë të arsyetuara dhe nuk duhet të cenojnë pavarësinë funksionale dhe profesionale të prokurorëve, dhe në veçanti, nuk duhet të përmbajnë udhëzime për sa i përket kualifikimit të veprës, metodave të hetimit dhe mbledhjes së provave, si dhe arsytimit të hetimit dhe aktakuzës.

7.2. Procedurat e brendshme i adresojnë rastet për të cilat do të nxirren udhëzime administrative dhe procedurat e brendshme hartohen për të adresuar situatat kur udhëzimi është ose joligjor ose në kundërshtim me ndërgjegjen e vartësit.

8. Udhëzimet jepen me qëllim të zbatimit të ligjshmërisë, ngritjes së efikasitetit dhe zbatimit unik të praktikave dhe legjislacionit.

9. Kryeprokurori i Shtetit apo Prokurori i Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit të autorizuar nga ai, mund të kërkojë raporte apo informata tjera me shkrim lidhur me progresin, gjendjen apo zgjidhjen e lëndëve të caktuara. Kërkesa e tillë duhet të bëhet me shkrim.

10. Secili nga kryeprokurorët e prokurorisë përkatëse mund të kërkojë raporte me shkrim apo informata të tilla nga një prokuror vartës.

11. Kryeprokurori i Shtetit dhe kryeprokurorët mund të delegojnë disa kompetenca tek vartësit e tyre.

Vlerësimi i pranueshmërisë së kërkesës

85. Gjykata së pari do të shqyrtojë nëse janë përmbushur kriteret për pranueshmëri, të përcaktuara në Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe të parapara me Rregullore të punës.

86. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet paragrafëve 1 dhe 7 të nenit 113 [Juridiksioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, të cilët përcaktojnë se:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngritura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.

(...)

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

87. Në vazhdim, Gjykata gjithashtu shqyrton nëse parashtruesit e kërkesës i kanë përmbushur kriteret e pranueshmërisë, siç përcaktohet me Ligj. Në lidhje me këtë, Gjykata së pari i referohet nenit 47 [Kërkesa individuale], 48 [Saktësimi i kërkesës] dhe 49 [Afatet] të Ligjit, të cilët përcaktojnë:

Neni 47
[Kërkesa individuale]

“1. Çdo individ ka të drejtë të kërkojë nga Gjykata Kushtetuese mbrojtje juridike në rast se pretendon se të drejtat dhe liritë e tija individuale të garantuara me Kushtetutë janë shkelur nga ndonjë autoritet publik.

2. Individ i mund të ngrejë kërkesën në fjalë vetëm pasi që të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

Neni 48
[Saktësimi i kërkesës]

“Parashtruesi i kërkesës ka për detyrë që në kërkesën e tij të qartësojë saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj”.

Neni 49
[Afatet]

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të ecë që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor ...”.

88. Sa i përket përmbushjes së këtyre kriterëve, Gjykata vëren se parashtruesit e kërkesave i kanë plotësuar kriteret e përcaktuara me paragrafin 7 të nenit 113 të Kushtetutës, pasi që janë palë të autorizuar, kontestojnë një akt të një autoriteti publik, përkatësisht Aktgjykimin [Pml. nr. 344/2019] e 2 qershorit 2020, të Gjykatës Supreme, pasi i kanë shteruar të gjitha mjetet juridike të parapara me ligj. Parashtruesit e kërkesave gjithashtu kanë sqaruar të drejtat dhe liritë themelore që ata pretendojnë se u janë shkelur, në pajtim me kërkesat e nenit 48 të Ligjit, si dhe kanë dorëzuar kërkesën në pajtim me afatet e përcaktuara në nenin 49 të Ligjit.

89. Megjithatë, në vlerësimin e pranueshmërisë së kërkesës, Gjykata gjithashtu duhet të shqyrtojë nëse parashtruesit e kërkesës kanë përmbushur kriteret e

pranueshmërisë të parapara në rregullin 39 [Kriteret e pranueshmërisë] të Rregullores së punës. Rregulli 39 (2) i Rregullores së punës përcakton kriteret në bazë të të cilave Gjykata mund të shqyrtoj kërkesën, duke përfshirë kriterin që kërkesa të mos jetë qartazi e pabazuar. Rregulli 39 (2), në veçanti përcakton që:

"(2) Gjykata mund ta konsiderojë kërkesën të papranueshme, nëse kërkesa është qartazi e pabazuar, sepse parashtruesi nuk dëshmon dhe nuk mbështetet në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij".

90. Në lidhje me këtë, Gjykata rikujton se parashtruesit e kërkesës pretendojnë që Aktgjykimi [Pml. nr. 344/2019] i 2 qershorit 2020, i Gjykatës Supreme është nxjerrë në shkelje të të drejtave dhe lirive themelore të tyre të garantuara me nenin 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], 32 [E Drejta për Mjet Juridik] dhe 54 [Mbrotja Gjyqësore e të Drejtave]; si dhe në shkelje të nenit 102 [Parimet e Përgjithshme të Sistemit Gjyqësor] dhe nenit 109 [Prokurori i Shtetit] të Kushtetutës.
91. Gjykata vëren se pretendimet përkitazi me çështjen e ricilësimit të veprës penale përmes Aktakuzës së 3 majit 2017 bazuar në Udhëzimin e detyrueshëm, të 19 prillit 2017, parashtruesit e kërkesës i mbështesin duke pretenduar shkelje të nenit 31, nenit 102 dhe nenit 109 të Kushtetutës.
92. Sa i përket shkeljeve të pretenduara të nenit 102 dhe 109 të Kushtetutës, Gjykata vë në dukje qëndrimin e saj të përgjithshëm se nenet e Kushtetutës të cilat nuk përcaktojnë, drejtpërdrejtë, të drejtat dhe liritë themelore nuk kanë efekt të pavarur. Efekti i tyre vlen vetëm për "gëzimin e të drejtave dhe lirive" që garantohen me dispozitat e Kapitullit II [Të drejtat dhe Liritë Themelore] dhe III [Të Drejtat e Komuniteteve dhe Pjesëtarëve të Tyre] të Kushtetutës (shih, në këtë aspekt, rastet e Gjykatës KI16/19, me parashtrues *Bejta Commerce*, Aktvendim për papranueshmëri, i 29 nëntorit 2019, paragrafi 42; dhe KI67/16, me parashtruese *Lumturije Voca*, Aktvendimi për papranueshmëri, i 23 janarit 2017, paragrafi 128).
93. Prandaj, bazuar në arsyetimin e pretendimeve të ngritura nga parashtruesit e kërkesës, Gjykata vë në pah se, në thelb, pretendimet e parashtruesve të kërkesës përkitazi me nenet 102 dhe 109 të Kushtetutës, ndërlidhen me shkeljen e pretenduar të nenit 31 [E drejta për gjykim të drejtë dhe të paanshëm] të Kushtetutës.
94. Si rrjedhojë, Gjykata konsideron se dy parashtruesit e kërkesave në mënyrë specifike pretendojnë që: (i) Aktakuza e ndryshuar, e 3 majit 2017 me ricilësimin e veprës penale nga vepra penale "vrasje" në bashkëkryerje në veprën penale "vrasje e rëndë" në bashkëkryerje, e bazuar në Udhëzimin e detyrueshëm, të 19 prillit 2017 të Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit është nxjerrë në kundërshtim me dispozitat ligjore të Ligjit për Plotësimin dhe Ndryshimin e Ligjit për Prokurorin e Shtetit dhe se ata nuk kishin qasje në përmbajtjen e këtij Udhëzimi; ndërsa parashtruesi i kërkesës në rastin KI167/20 po ashtu pretendon që: (ii) gjykatat e rregullta kanë treguar anshmëri gjatë shqyrtimit dhe vendosjes së rastit në procedurë penale; dhe se (iii) gjykatat e rregullta, përfshirë edhe Gjykatën Supreme nuk kanë adresuar vërejtjet e dhëna nga Gjykata e Apelit përmes Aktgjykimit të saj të parë PAKR. nr. 256/2018, të 26 qershorit 2018.

95. Lidhur me këtë, Gjykata fillimisht rikujton se Gjykata Kushtetuese nuk ka juridiksion për të vendosur nëse një parashtrues ka qenë fajtor për kryerjen e veprës penale apo jo. Ajo nuk ka as juridiksion për të vlerësuar nëse gjendja faktike është vërtetuar në mënyrë të drejtë apo për të vlerësuar nëse gjyqtarët e gjykatave të rregullta kanë pasur dëshmi të mjaftueshme për të përcaktuar fajësinë e një parashtruesi të kërkesës (shih rastin e Gjykatës Kushtetuese KI68/17, parashtrues: *Fadil Rashiti*, Aktvendim për papranueshmëri, i 2 qershorit 2017, paragrafi 50).
96. Në fund, Gjykata vë në pah se në trajtimin e pretendimeve të lartcekura të parashtruesve të kërkesës që ndërlidhen me të drejtën në gjykim të drejtë dhe të paanshëm të garantuar me nenin 31 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejshëm; KEDNJ), do të aplikojë praktikën e saj dhe praktikën gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejshëm: GJEDNJ), mbi bazën e të cilës ajo, bazuar në nenin 53 [Interpretimi i Dispozitave për të Drejtat e Njeriut] të Kushtetutës, është e detyruar të interpretojë të drejtat dhe liritë themelore të garantuara me Kushtetutë.

I. Përkitazi me pretendimin për ricilësimin e veprës penale përmes Aktakuzës, së 3 majit 2017

97. Gjykata rikujton se parashtruesit e kërkesës fillimisht specifikojnë se Aktakuza e 3 majit 2017 të Prokurorisë Themelore, e cila bazohej edhe në Udhëzimin e Detyrueshëm të Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit, të 19 prillit 2017 iu ishte dorëzuar gjatë seancës së shqyrtimit fillestar, të mbajtur më 4 maj 2017. Në vijim të kësaj, parashtruesit e kërkesës theksojnë se nga Prokuroria Themelore nuk iu ishte dhënë kopje apo qasje në leximin e përmbajtjes së Udhëzimit të detyrueshëm.
98. Së dyti, parashtruesit e kërkesës pretendojnë se Aktakuza e 3 majit 2017, e bazuar në Udhëzimin e detyrueshëm, të 19 prillit 2017 është në kundërshtim me nenin 4 të Ligjit për Plotësimin dhe Ndryshimin e Ligjit për Prokurorin e Shtetit, përmes të cilit ishte plotësuar dhe ndryshuar neni 13, dhe në këtë aspekt citojnë përmbajtjen e paragrafit 7 dhe pikës 7.1, të cilat dispozita i referohen nxjerrjes së një udhëzimi të detyrueshëm nga Zyra e Kryeprokurorit të Shtetit. Në këtë kontekst, parashtruesit e kërkesës pretendojnë se në bazë të kësaj dispozite udhëzimi i detyrueshëm nuk duhet të përmbajë udhëzim për kualifikimin e veprës penale.
99. Gjykata fillimisht rikujton se Aktakuza e Prokurorisë Themelore, e 3 majit 2017, e cila përmbante ricilësimin e veprës penale të vrasjes së rëndë ishte ndryshuar para shqyrtimit fillestar në Gjykatën Themelore, të mbajtur më 4 maj 2017. Në kontekst të kësaj, Gjykata po ashtu rikujton se parashtruesit e kërkesës në procedurën e shqyrtimit fillestar nuk e kishin kundërshtuar Aktakuzën e lartcekur të 3 majit 2017. Për më tepër, Gjykata rikujton se gjatë seancës së shqyrtimit fillestar, parashtruesi i kërkesës në rastin KI167/20 kishte deklaruar pranimin e fajësisë për veprën penale “vrasje e rëndë” në bashkëkryerje për të cilën vepër ishte akuzuar edhe me Aktakuzën e ngritur të Prokurorisë, të 3 majit 2017.
100. Prandaj, bazuar nga të lartcekurat, Gjykata rikujton se parashtruesit e kërkesës pretendimin e tyre përkitazi me ricilësimin e veprës penale përmes Aktakuzës, së 3 majit 2017 e kishin ngritur fillimisht (i) në procedurën e hedhjes së aktakuzës të zhvilluar para Gjykatës Themelore dhe Gjykatës së Apelit, e cila procedurë kishte përfunduar me nxjerrjen e Aktvendimit Pn. nr. 520/2017, të 6 korrikut 2017, të

Gjykatës së Apelit dhe më pas këtë pretendim të tyre e kishin ngritur edhe (ii) në procedurën e shqyrtimit gjyqësor e cila kishte përfunduar me nxjerrjen e Aktgjykimit të kontestuar, Pml. nr. 344/2019, të 2 qershorit 2020 të Gjykatës Supreme.

101. Gjykata vëren se pretendimet e parashtruesve të kërkesës për ricilësim të veprës penale përmes Aktakuzës së 3 majit 2017 janë shqyrtuar dhe vlerësuar në procedurën përkatëse për hedhje të aktakuzës, pas të cilës procedurë dhe për pasojë konfirmimit të aktakuzës edhe nga Gjykata Themelore dhe ajo e Apelit është zhvilluar edhe procedura e shqyrtimit gjyqësor. Në lidhje me këtë, Gjykata në parim vlerëson se pretendimet e parashtruesve të kërkesës që i referohen procedurës së ngritjes së aktakuzës nga Prokuroria Themelore, përfshirë edhe ricilësimin e veprës penale dhe konfirmimit të saj nga gjykatat janë shqyrtuar dhe në lidhje me to është vendosur me Aktvendimin PN. nr. 520/2017, të 6 korrikut 2017 e Gjykatës së Apelit, i cili në këtë procedurë konsiderohet si vendim final. Megjithatë, ashtu siç është elaboruar edhe më lart, Gjykata përsërit se këtë pretendim specifik parashtruesit e kërkesës në mënyrë të vazhdueshme e kishin ngritur edhe gjatë procedurës së shqyrtimit gjyqësor dhe pas përfundimit të saj. Në procedurë të shqyrtimit gjyqësor, Gjykata Themelore dhe ajo e Apelit kishin konstatuar se ky pretendim ishte shqyrtuar në procedurën e shqyrtimit të dytë, respektivisht procedurën e hedhjes së Aktakuzës përmes aktvendimeve PKR. nr. 36/2017, të 5 qershorit 2017 të Gjykatës Themelore dhe Aktvendimit PN. nr. 520/2017, të 6 korrikut 2017 të Gjykatës së Apelit. Megjithatë, Gjykata Supreme përmes Aktgjykimit të saj të kontestuar kishte adresuar dhe elaboruar të njëjtin pretendim të ngritur në kërkesat për mbrojtje të ligjshmërisë dhe për pasojë, kishte ofruar edhe konstatim përkitazi me bazueshmërinë e këtij pretendimi.
102. Prandaj, duke marrë për bazë faktin e shqyrtimit të këtij pretendimi nga gjykatat e rregullta në të dy procedurat, përkatësisht procedurës së hedhjes së aktakuzës dhe procedurës së shqyrtimit gjyqësor nga gjykatat e rregullta, Gjykata këtë pretendim të parashtruesve të kërkesës përkitazi me ricilësimin e veprës penale do ta trajtojë në kuadër të nenit 31 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së, dhe në lidhje me këtë do t' i referohet praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së dhe të vet Gjykatës përkitazi me parimet e vendosura që i referohen procedurës penale në tërësinë e saj, përfshirë edhe praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së përkitazi me ricilësimin e veprës penale në procedurë të ngritjes së Aktakuzës.
103. Në këtë aspekt, Gjykata rithekson se praktika e GJEDNJ-së përcakton se drejtësia e një procedure vlerësohet në tërësi (shih Aktgjykimin e GJEDNJ-së, të 6 dhjetorit 1988, *Barbera, Messeque dhe Jabardo kundër Spanjës*, nr. 10590/83, paragrafi 68). Rrjedhimisht, gjatë vlerësimit të pretendimeve të parashtruesve të kërkesës, Gjykata gjithashtu do t' i përmbahet këtij parimi (shih, rastin e Gjykatës KI104/16, parashtrues *Miodrag Pavić*, Aktgjykim i 4 gushtit 2017, paragrafi 38; dhe rastin nr. KI143/16, parashtrues *Muharrem Blaku dhe të tjerët*, Aktvendim për papranueshmëri, i 13 qershorit 2018, paragrafi 31).
104. Në këtë drejtim, duhet pasur parasysh se “drejtësia” që kërkohet me nenin 31 nuk është drejtësi “substanciale”, por drejtësi “procedurale”. Në terma praktik, dhe në parim, kjo shprehet me procedurë kontradiktore, ku palët dëgjohen dhe vendosen në kushte të njëjta në gjykatë (shih, *mutatis mutandis*, rasti i Gjykatës KI42/16

parashtrues *Valdet SUTAJ*, Aktvendim për papranueshmëri, i 7 nëntorit 2016, paragrafi 41 dhe referencat tjera të përmendura aty).

105. Përderisa, përkitazi me çështjet që ndërlidhen me çështjen e ricilësimit të veprës penale përmes aktakuzës dhe njoftimit të saj te palët, Gjykata po ashtu i referohet praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së e cila, në parim ka theksuar se neni 6, paragrafi 3 (a) i KEDNJ-së nuk përcakton ndonjë kërkesë specifike formale për mënyrën se si i akuzuari duhet të informohet për natyrën dhe shkakun e aktakuzës të ngritur kundër tij (shih rastet e GJEDNJ-së, *Pélissier dhe Sassi kundër Francës* [DHM], Aktgjykim i 25 marsit 1999, paragrafi 53; *Drassich kundër Italisë*, Aktgjykim i 11 dhjetorit 2007, paragrafi 34; *Giosakis kundër Greqisë* (nr. 3), Aktgjykim i 3 majit 2011, paragrafi 29). Në lidhje me këtë, GJEDNJ nënvizoi se “Aktakuza luan një rol vendimtar në procesin penal, në atë që është nga momenti i dorëzimit të saj me shkrim te i pandehuri, përmes së cilës zyrtarisht njoftohet me shkrim përkitazi me bazën faktike dhe ligjore të akuzave kundër tij” (shih rastin *Kamasinski kundër Austrisë*, Aktgjykim i 19 dhjetorit 1989, paragrafi 79).
106. GJEDNJ më tej kishte specifikuar që i akuzuari duhet të jetë i njoftuar në mënyrë të drejtë dhe të plotë për çdo ndryshim në aktakuzë, duke përfshirë ndryshimet përkitazi me "shkakun" e saj dhe duhet të sigurohet që i njëjti po ashtu të ketë kohë të mjaftueshme dhe mundësi të përshtatshme për të reaguar ndaj aktakuzës në mënyrë që të organizoj mbrojtjen e tij në bazë të çdo informacioni apo akuze të re (shih rastet e GJEDNJ-së-së, *Mattoccia kundër Italisë*, Aktgjykim i 25 korrikut 2007, paragrafi 61; dhe *Varela Geis kundër Spanjës*, Aktgjykim i 5 marsit 2013, paragrafi 54).
107. GJEDNJ po ashtu ka specifikuar se informatat përkitazi me Aktakuzën, përfshirë karakterizimin ligjor që gjykata mund të miratojë në këtë çështje, duhet që t'i dorëzohet gjykatës ose në formë të aktakuzës ose të paktën gjatë procedurës së gjyimit me mjete të tjera siç është zgjerimi formal ose i nënkuptueshëm i aktakuzës (shih rastin e GJEDNJ-së *I.H. dhe të tjerët kundër Austrisë*, Aktgjykim i 20 prillit, paragrafi 34).
108. Një ricilësim i aktakuzës konsiderohet të jetë mjaftueshëm i parashikueshëm për të akuzuarin nëse ka të bëjë me një element që është qenësor në lidhje me aktakuzën (shih rastet e GJEDNJ-së: *De Salvador Torres kundër Spanjës*, Aktgjykim i 24 tetorit 1996, paragrafi 33; *Sadak dhe Të tjerët kundër Turqisë* (nr. 1), Aktgjykim i 17 korrikut 2001, paragrafët 52 dhe 56; dhe *Juha Nuutinen kundër Finlandës*, Aktgjykim i 24 prillit 2007, paragrafi 32). Po ashtu edhe çështja e ricilësimit të Aktakuzës nëse është shqyrtuar gjatë zhvillimit të procedurës penale përbën një element të mëtejshëm të rëndësishëm (shih rastin e GJEDNJ-së, *Penev kundër Bullgarisë*, Aktgjykim i 7 janarit 2010, paragrafi 41).
109. GJEDNJ më tej ka theksuar se mangësitë në njoftimin përkitazi me aktakuzën mund të përmirësohen në procedurën e apelit nëse i akuzuari ka mundësi që pretendimin e tij përkitazi me ricilësimin e aktakuzës ta ngritë para gjykatave më të larta (shih rastet e GJEDNJ-së *Dallos kundër Hungarisë*, Aktgjykim i 1 marsit 2001, paragrafët 49-52; dhe *I.H. dhe Të tjerët kundër Austrisë*, i cituar më lart, paragrafët 36-38).

110. Në vijim të elaborimit të lartcekur, Gjykata duke iu referuar dispozitave ligjore, përkatësisht dispozitave të procedurës penale vëren se në bazë të nenit 240 të KPPRK-së procedura e ngritjes së aktakuzës fillon pas përfundimit të hetimeve. Rrjedhimisht, neni 241 i KPPRK-së përcakton se cilat janë elementet që duhet t'i përmbajë aktakuza dhe në vijim, neni 242 i KPPRK-së përcakton që aktakuza e ngritur nga Prokuroria i dorëzohet gjykatës kompetente e cila cakton mbajtjen e seancës së shqyrtimit fillestar brenda 30 (tridhjetë) ditëve nga dita e ngritjes së aktakuzës nga ana e Prokurorisë. Në vijim, në bazë të nenit 250 të KPPRK-së përcaktohet që pas mbajtjes së shqyrtimit fillestar të pandehurit kanë të drejtë të iniciojnë procedurën e hedhjes së aktakuzës.
111. Në bazë të dispozitave të KPPRK-së pas përfundimit të procedurës për hedhje të aktakuzës, dhe në rastin kur kundërshtimet dhe ankesat e të pandehurve përkitazi me hedhje të aktakuzës janë refuzuar, fillon procedura e shqyrtimit gjyqësor, dhe në kuadër të kësaj të fundit dhe bazuar në kriteret e përcaktuara në nenet 350 dhe 351 të KPPRK-së po ashtu lejohet ndryshimi apo zgjerimi i aktakuzës nga ana e Prokurorisë.
112. Gjykata në aplikimin e parimeve të lartcekura të praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së në kuadër të procedurës pas ngritjes së Aktakuzës fillestare të 27 marsit 2017, fillimisht rikujton se bazuar në shkresat e lëndës, pas ricilësimit të veprës penale përmes Aktakuzës së 3 majit 2017, palët kishin pranuar një kopje të saj gjatë shqyrtimit fillestar të 4 majit 2017 në Gjykatën Themelore. Nga shkresat e rastit rezultojnë që parashtruesi i kërkesës në rastin KI167/20 kishte pranuar edhe fajësinë në lidhje me kryerjen e veprës penale të vrasjes së rëndë, ashtu siç ishte specifikuar në Aktakuzën e ndryshuar të 3 majit 2017. Në kuadër të procedurës së shqyrtimit fillestar, Gjykata vëren se parashtruesit e kërkesës nuk kishin kundërshtuar ricilësimin e veprës penale përmes Aktakuzës së lartcekur, të 3 majit 2017.
113. Pas përfundimit të seancës së shqyrtimit fillestar, në të njëjtën ditë, gjyqtari i procedurës parapake përmes aktvendimit kishte refuzuar pranimin e fajësisë për kryerjen e veprës penale të "vrasjes së rëndë" nga parashtruesi i kërkesës dhe kishte aprovuar pranimin e fajësisë nga të dy parashtruesit e kërkesës përkitazi me veprën penale "mbajtje në pronësi, kontroll, posedim të paautorizuar të armëve" nga neni 374, paragrafi 1 KPPRK-së.
114. Gjykata po ashtu rikujton se parashtruesit e kërkesës kishin iniciuar procedurën e hedhjes së Aktakuzës PP. I. nr. 38/2016, të 3 majit 2017 përmes kundërshtimeve të tyre të paraqitura më 25 maj 2017 dhe 27 maj 2017, respektivisht në Gjykatën Themelore. Në kërkesat e tyre për hedhje të aktakuzës, parashtruesit e kërkesës në mënyrë specifike kishin ngritur edhe çështjen e ricilësimit të veprës penale përmes Aktakuzës së Prokurorisë Themelore, të 3 majit 2017, në të cilin rast kishin theksuar se Udhëzimi i detyrueshëm i 10 prillit 2017, i Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit është nxjerrë në kundërshtim me dispozitat ligjore të Ligjit për Plotësimin dhe ndryshimin e Ligjit për Prokurorin e Shtetit, dhe në këtë kontekst të njëjtit kishin specifikuar se një udhëzim i tillë nuk duhet të përmbajë "*udhëzime për ricilësim të veprës penale*".
115. Gjykata Themelore përmes Aktvendimit PKR. nr. 36/2017, të 5 qershorit 2017 kishte refuzuar kërkesat e tyre si të pabazuara, duke konstatuar se dispozitivi i Aktakuzës së 3 majit 2017 dhe përshkrimi i veprimeve të parashtruesve të kërkesës

i përgjigjet në *“tërësi ekzistimit të elementeve të veprës penale të vrasjes së rëndë”* nga neni 179, paragrafi 1, nënparagrafët 1.4 dhe 1.5 në lidhje me nenin 31 të KPRK-së, si dhe veprës penale mbajtje në pronësi, kontroll, ose posedim të paautorizuar të armëve nga neni 374, paragrafi 1 i KPRK-së. Për më tepër, Gjykata Themelore, duke iu referuar të gjitha provave të bashkëngjitura nga Prokuroria Themelore në Aktakuzë, konkludoi se *“në tërësi është mbështetur dyshimi i bazuar mirë se [parashtruesit e kërkesës] kanë kryer veprat penale për të cilat akuzohen”*. Bazuar në këtë arsyetim të Gjykatës Themelore, Gjykata vëren se ndonëse parashtruesit e kërkesës kërkesën e tyre për hedhje të Aktakuzës së 3 majit 2017 e kanë bazuar në Udhëzimin e detyrueshëm që sipas tyre është kundërligjor, Gjykata Themelore arsyetimin e saj për refuzimin e kërkesës së tyre për hedhje të aktakuzës e bazon në përmbajtjen e aktakuzës, respektivisht përshkrimin të veprimeve dhe të gjitha provave që Prokuroria i ka bashkëngjitur kësaj aktakuze. Gjegjësisht, Gjykata vëren se Gjykata Themelore nuk e adreson çështjen e Udhëzimit të detyrueshëm të 19 prillit 2017, por qëndrimin e saj në lidhje me ekzistimin e dyshimit të bazuar për kryerjen e veprave penale nga parashtruesit e kërkesës e bazon në elementet e gjendjes faktike, të ofruara nga Prokuroria Themelore dhe të cilat mbështeteshin në provat dhe dëshmitë materiale të bashkëngjitura në aktakuzë.

116. Në vijim, si rezultat i ankesës së parashtruesve të kërkesës kundër Aktvendimit të lartcekur të Gjykatës Themelore, Gjykata e Apelit, përmes Aktvendimit të saj PN. nr. 520/2017, të 6 korrikut 2017 kishte vërtetuar qëndrimin e Gjykatës Themelore dhe kishte konkluduar se *“tani për tani eksiztojnë elementet qenësore të veprave penale për të cilat janë akuzuar [parashtruesit e kërkesës], dhe se nga provat të cilat i ka propozuar prokurori për lexim gjatë shqyrtimit gjyqësor në të cilat prova edhe e ka mbështetur dyshimin e bazuar me rastin e ngritjes së aktakuzës dhe plotësimin e saj do të vlerësohen në shqyrtimin gjyqësor”*.
117. Prandaj, bazuar në arsyetimet e lartcekura të Gjykatës Themelore dhe asaj të Apelit, Gjykata ripërsëritë se këto të fundit arsyetimin e tyre përkitazi me pretendimin e parashtruesve të kërkesës për ricilësimin e veprës penale përmes Aktakuzës së 3 majit 2017, në mënyrë specifike dhe thelbësore e kishin bazuar në elementet e veprimeve të parashtruesve të kërkesës të cilat bazoheshin në provat e bashkëngjitura nga Prokuroria Themelore në aktakuzë.
118. Tutje, Gjykata rikujton se parashtruesit e kërkesës pas përfundimit të procedurës për hedhje të aktakuzës, pretendimin e tyre përkitazi me ricilësimin e veprës penale përmes Aktakuzës së 3 majit 2017 bazuar në Udhëzimin e detyrueshëm të 19 prillit 2017 e kishin ngritur edhe në procedurën e shqyrtimit gjyqësor, respektivisht në procedurë të rigjykimit dhe rivendosjes në Gjykatën Themelore, në Gjykatën e Apelit dhe në fund edhe në Gjykatën Supreme. Thënë këtë, Gjykata po ashtu rikujton se Gjykata Themelore në Aktgjykimin e saj të parë PKR. nr. 36/2017, të 16 marsit 2018 parashtruesit e kërkesës i kishte shpallur fajtorë për kryerjen e veprës penale të “vrasjes” nga neni 178 në lidhje me nenin 31 të KPRK-së, duke konstatuar se në veprimet e tyre nuk ekzistonin elementet e kryerjes së veprës penale të vrasjes së rëndë. Megjithatë, Gjykata e Apelit në këtë pikë kishte anuluar Aktgjykimin e Gjykatës Themelore dhe rastin e kishte kthyer në rigjykim dhe rivendosje.
119. Në vijim të kësaj, Gjykata rikujton se Gjykata Themelore në procedurë të rigjykimit dhe rivendosjes përmes Aktgjykimit PKR. nr. 41/18, të 18 qershorit 2019 kishte konstatuar se pretendimi përkitazi me ricilësimin e veprës penale përmes Aktakuzës

së 3 majit 2017 është i pabazuar për arsye se në lidhje me këtë, parashtuesit e kërkesës kishin parashtuar kundërshtime dhe ankesa respektivisht, të cilat ishin refuzuar si të pabazuara përmes Aktvendimit PKR. nr. 36/17, të 5 qershorit 2017, të Gjykatës Themelore dhe Aktvendimit PN. nr. 520/2017, të 6 korrikut 2017 të Gjykatës së Apelit. Rrjedhimisht, Gjykata Themelore duke u bazuar në faktin se në lidhje me pretendimin përkitazi me Aktakuzën e 3 majit 2017 ishte vendosur *“nga gjykata e instancës më të lartë, si dhe duke u bazuar edhe në dispozitat ligjore të Kodit të Procedurës Penale ku është e paraparë se prokuroria ka të drejtë të ndryshojë aktakuzën, por palëve duhet t’ju jepet e drejta që t’i paraqesin kundërshtimet e tyre, bazuar në faktin se aktakuza është ndryshuar para seancës së shqyrtimit fillestar, e të gjitha palët i kanë paraqitur kundërshtimet e tyre, e për të cilat kundërshtime është vendosur, sipas vlerësimit të gjykatës ky pretendim është i pabazuar dhe aktakuza është e ligjshme”*.

120. Po ashtu edhe Gjykata e Apelit përmes Aktgjykimit PAKR. nr. 303/2019, të 20 shtatorit 2019 vërtetoi se pretendimi i parashtuesve të kërkesës përkitazi me ricilësimin e veprës penale është i pabazuar pasi që në lidhje me këtë është vendosur në procedurën e hedhjes së aktakuzës, në të cilën procedura është konfirmuar aktakuza dhe për pasojë procedura penale është vazhduar në shqyrtim gjyqësor.
121. Përfundimisht, Gjykata Supreme përmes Aktgjykimit PML. nr. 344/ 2019 të 2 qershorit 2020 përkitazi me këtë pretendim të parashtuesve të kërkesës, kishte vlerësuar se *“[...] ndryshimi i aktakuzës me ricilësim të veprës penale nga vrasje në bashkëkryerje në vrasje të rëndë në bashkëkryerje nuk është bërë në mënyrë të kundërligjshme ashtu siç pa bazë pretendohet në kërkesa. Me asnjë dispozitë ligjore nuk i ndalohet Prokurorit që ta ndryshojë akuzën para shqyrtimit fillestar. Kurse fakti se një gjë e tillë është bërë sipas urdhrit të Kryeprokurorit e jo vlerësimit të Prokurorit të çështjes bie në detyrat dhe kompetencat e Prokurorit të Shtetit, [parashtuesit e kërkesës] kanë pas mundësi ta kundërshtojnë akuzën e ndryshuar, dhe çuditërisht mbrojtësja pavarësisht faktit se e konsideron si të kundërligjshme, nga procesverbali i shqyrtimit fillestar del se i dënuari [parashtuesi i kërkesës në rastin KI167 /20] e ka pranuar fajësinë përkitazi me veprën penale të ricilësuar dhe mbrojtësja nuk e ka kundërshtuar pranimin e fajësisë”*.
122. Bazuar në elaborimin si më sipër, Gjykata vëren se pretendimi i parashtuesve të kërkesës përkitazi me ricilësimin e veprës penale përmes Aktakuzës së 3 majit 2017 është adresuar dhe shqyrtuar në dy procedurat e zhvilluara para gjykatave të rregullta. Në kontekst të kësaj, Gjykata konsideron se procedura e hedhjes së aktakuzës dhe procedura e shqyrtimit gjyqësor janë zhvilluar në pajtim me parimet e lartcekura, të vendosura përmes praktikës gjyqësore të GJEDNJ-së, parime këto të mishëruara edhe në dispozitat e procedurës penale. Rrjedhimisht, shikuar të gjithë procedurën penale në tërësinë e saj, Gjykata konstaton se të njëjtat nuk kanë qenë të padrejta apo arbitrare (shih, *mutatis mutandis*, rastet e Gjykatës Kushtetuese: KI68/16, parashtues: *Fadil Rashiti*, Aktvendim për papranueshmëri, i 2 qershorit 2017, paragrafi 55, dhe KI70/11, parashtues: *Faik Hima, Magbule Hima dhe Besart Hima*, Aktvendim për papranueshmëri, i 16 dhjetorit 2011, paragrafi 32).
123. Nga sa më sipër, Gjykata vë në pah se parashtuesve të kërkesës iu është mundësuar zhvillimi i dy procedurave penale, përkatësisht procedurës së hedhjes së aktakuzës

dhe procedurës së shqyrtimit gjyqësor bazuar në parimin e kontradiktoritetit; se atyre iu është dhënë mundësia që gjatë fazave të ndryshme të procedurës të paraqesin argumente dhe dëshmi që ata i konsiderojnë të rëndësishme për rastin e tyre; se atyre iu është dhënë mundësia që të kontestojnë në mënyrë efektive argumentet dhe dëshmitë e paraqitura nga pala kundërshtare; dhe se të gjitha argumentet, shikuar objektivisht, që ishin relevante për zgjidhjen e rastit të tij janë dëgjuar e shqyrtuar në mënyrë të rregullt nga gjykatat; se arsyet faktike e ligjore ndaj vendimeve të goditura ishin shtruar hollësisht; dhe se, në përputhje me rrethanat e rastit, procedurat, shikuar në tërësinë e tyre, ishin të drejta (shih, ndër të tjera, rastin e Gjykatës nr. KI118/17, Parashtrues *Sani Kervan dhe të tjerët*, Aktvendim për papranueshmëri, i 16 shkurtit 2018, paragrafi 35; po ashtu shih, *mutatis mutandis*, rastin *Garcia Ruiz kundër Spanjës*, kërkesa nr. 30544/96, Aktgjykim i 21 janarit 1999, paragrafi 29).

124. Gjykata, më tej, konsideron se pakënaqësia e parashtruesve të kërkesës me rezultatin e procedurave nga gjykatat e rregullta nuk mundet vetvetiu të paraqesë pretendim të argumentueshëm për shkelje të së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm (shih, *mutatis mutandis*, rastin e GJEDNJ-së, *Mezotur - Tiszazugi Tarsulat kundër Hungarisë*, Vendimi i 26 korrikut 2005, paragrafi 21).
125. Në fund, Gjykata duke u bazuar në shkresat e lëndës rikujton se më 22 tetor 2020 dhe përkatësisht pas nxjerrjes së Aktgjykimit të kontestuar të Gjykatës Supreme, parashtruesi i kërkesës në rastin KI167/20, përmes përfaqësueses së tij ligjore në Zyrën e Kryeprokurorit të Shtetit kishte ngritur shqetësimet lidhur me mosdorëzimin e Udhëzimit të detyrueshëm, të 19 prillit 2017 nga Prokuroria Themelore dhe Gjykata Themelore. Ndërsa, më 23 tetor 2020, po i njëjti parashtrues në Gjykatën Themelore kishte kërkuar që t' i dorëzohet kopja e Udhëzimit të lartcekur të Detyrueshëm të 19 prillit 2017. Prokurori i Shtetit përmes Njoftimit të tij, të 13 nëntorit 2020 ishte përgjigjur si në vijim: "*Udhëzimi i Detyrueshëm A. nr. 140/2017 i dt. 10 prill 2017 i lëshuar nga Unë, në kuadër të Zyrës së Kryeprokurorit të Shtetit i referohet ekskluzivisht vetëm se prokurorit të shtetit [A.U], i cili është i ngarkuar për trajtim procedural penal në çështjen penale PP./I. Nr. 38/2016. Pra, i njëjti udhëzim i detyrueshëm gjatë tërë kohës së trajtimit të këtij rasti penal nga prokurori i shtetit në fjalë, asnjë pale tjetër në këtë procedurë penale nuk i referohet dhe nuk mund te pajiset me të, ngase i njëjti paraqet akt intern në kuadër të sistemit prokurorial. Për më tej, në funksion të transparencës dhe mos cenimit të parimit të barazisë së palëve në procedurë penale, Ju mund të keni vetëm qasje për shikimin e përmbajtjes së udhëzimit të sipërcekur në prezencën time, në mënyrë që në të ardhmen me rastin e ushtrimit eventual nga ana e juaj të mjeteve juridike të rregullta ashtu edhe të jashtëzakonshme kundër aktgjykimit të gjykatës kompetente lidhur me këtë çështje penale, të mund ta atakoni atë aktgjykim sipas arsyeve-bazave të parashikuara ligjore në Kodin e Procedurës Penale të Republikës së Kosovës". Ndërsa, Gjykata Themelore përmes shkresës së 28 tetorit 2020 ishte përgjigjur se "[...] trupat gjykues kanë vendosur në të gjitha instancat gjyqësore, lidhur me të gjitha shkresat të cilën e kërkonte ju për këtë lëndë e cila është e kryer dhe arkivuar në Gjykatë".*
126. Në kontekst të kësaj të fundit dhe marrë për bazë faktin që këto fakte i referohen rrethanave pas nxjerrjes së Aktgjykimit të kontestuar të Gjykatës Supreme, dhe i njëjti Aktgjykim i kontestuar si vendim i fundit dhe përfundimtar në procedurë

penale përbën edhe objektin e çështjes së kërkesave të parashtruesve të kërkesës, Gjykata konsideron se të njëjtat nuk mund të adresohen dhe shqyrtohen në kuadër të procedurës penale të zhvilluar para gjykatave të rregullta, e cila procedurë në bazë të shkresave të lëndës është përfunduar me nxjerrjen e Aktgjykimit të lartcekur të Gjykatës Supreme.

127. Si rezultat, Gjykata konsideron se parashtruesit e kërkesës nuk i kanë mbështetur pretendimet e tyre përkitazi me ricilësimin e veprës penale përmes Aktakuzës së 3 majit 2017, dhe rrjedhimisht konstaton se ky pretendim është qartazi i pabazuar në bazë kushtetuese ashtu siç është përcaktuar me nenin 47 të Ligjit dhe rregullit 39 (2) të Rregullores së punës.

II. *Përkitazi me pretendimin e parashtruesit të kërkesës në rastin KI167/20 për mungesë të paanshmërisë në gjykatat e rregullta*

128. Gjykata rikujton se parashtruesi i kërkesës në rastin KI167/20 në kërkesën tij specifikon se *“Në këtë procedim penal siç e kemi sqaruar më sipër, gjatë ushtrimit të funksionit të tyre, në mënyrë të pakuptimtë, gjyqtarët, në të gjitha fazat, nuk kanë qenë të pavarur dhe të paanshëm në ushtrimin e funksionit të tyre [ka qenë e dukshme siç është sqaruar më sipër, janë dhënë detyrat nga gjykata e shkallës së dytë, për gjykatën e shkallës së parë, kjo në rigjykim nuk i ka kryer detyrat e përcaktuara në vërejtjet e gjykatës së shkallës së dytë, ka vendosur me mënyrën e vet”*. Në vijim, parashtruesi i kërkesës specifikon se edhe Gjykata e Apelit *“në ushtrimin e funksionit të saj nuk ka qenë e pavarur dhe e paanshme dhe vendosja e saj, procedimi i tillë, përfaqëson shkelje të paragrafit 4 të nenit 102 të Kushtetutës. E gjithashtu është shkelur edhe paragrafi 5 me të gjitha garancitë e tij”*.
129. Bazuar në atë si më sipër, Gjykata vë në pah se parashtruesi i kërkesës në rastin KI167/20 pretendon mungesë të paanshmërisë nga ana e Gjykatës Themelore dhe ajo e Apelit. Në kontekst të pretendimit për mungesë të paanshmërisë dhe pavarësisë së gjyqësorit, parashtruesi i kërkesës në këtë rast pretendon edhe shkelje të nenit 32 dhe nenit 54 të Kushtetutës. Megjithatë, Gjykata rikujton se pretendimet për mungesë të paanshmërisë dhe pavarësisë së gjykatave hyn në kuadër të nenit 31 të Kushtetutës, në lidhje me nenin 6 të KEDNJ-së.
130. Në këtë aspekt, Gjykata rikujton se parashtruesit e kërkesës kundër Aktgjykimit të Gjykatës Themelore kishin parashtruar ankesë në Gjykatën e Apelit dhe kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë në Gjykatën Supreme. Megjithatë, bazuar në shkresat e lëndës, përfshirë edhe dosjen e plotë të rastit të dorëzuar nga Gjykata Themelore nuk rezulton që pretendimi i lartcekur i parashtruesit të kërkesës në rastin KI167/20 përkitazi me mungesën e paanshmërisë në Gjykatën Themelore të jetë ngritur në ankesën e tij të parashtruar në Gjykatën e Apelit dhe rrjedhimisht po ashtu nuk rezulton që pretendimi i të njëjtit parashtrues për mungesë të paanshmërisë në Gjykatën e Apelit të jetë ngritur edhe në kërkesën e tij për mbrojtje të ligjshmërisë në Gjykatën Supreme.
131. Në një kontekst të tillë, kur pretendimet e parashtruesve të kërkesës as formalisht por as në përmbajtje nuk janë ngritur para gjykatave të rregullta, Gjykata i referohet praktikës së saj gjyqësore sa i përket kriterit për shterjen e mjeteve juridike në kuptimin substancial, dhe rikujton se në rrethana të tilla, pretendimet e tilla nuk

mund të shqyrtohen nga Gjykata për mungesë të shterimit të mjeteve juridike në kuptim substancial. Bazuar në po të njëjtën praktikë gjyqësore, Gjykata kishte refuzuar shqyrtimin e pretendimeve përkatëse sepse të njëjtat nuk ishin ngritur asnjëherë para gjykatave të rregullta (shih ndër të tjera, edhe në rastet e Gjykatës, KI119/17, parashtues *Gentian Rexhepi*, Aktvendim për papranueshmëri, i 3 majit 2009, paragrafi 71; KI154/17 dhe KIO5/18, parashtues *Basri Deva, Aferdita Deva dhe Shogëria me Përgjegjësi të Kufizuar "BARBAS"*, Aktvendim për papranueshmëri, i 22 korrikut 2019, paragrafi 92; KI155/18, parashtues *Benson Buza*, Aktvendim për papranueshmëri, i 25 shtatorit 2019, paragrafi 50; dhe KI239/19, parashtues *Hakif Veliu*, Aktvendim për papranueshmëri, i 10 shkurtit 2021, paragrafi 147).

132. Gjykata rithekson se shterimi i mjeteve juridike ngërthen në vete dy elemente: (i) atë të shterimit në kuptimin formal-procedural, që nënkupton mundësinë e përdorimit të mjetit juridik, kundër një akti të një autoriteti publik, në një instancë më të lartë me juridiksion të plotë; dhe (ii) shterimin e mjetit në kuptimin substancial, që nënkupton raportimin e shkeljeve kushtetuese në “*substancë*” para gjykatave të rregullta në mënyrë që këto të fundit të kenë mundësinë e parandalimit dhe të korrigjimit të shkeljes së të drejtave të njeriut të mbrojtura me Kushtetutë dhe KEDNJ. Gjykata i konsideron si të shterura mjetet juridike vetëm atëherë kur parashtuesit e kërkesës, në pajtueshmëri me ligjet në fuqi, i kanë shfrytëzuar ato, në të dy kuptimet (shih, po ashtu, rastet e Gjykatës, KI71/18, parashtues, *Kamer Borovci, Mustafë Borovci dhe Avdulla Bajra*, Aktvendim për papranueshmëri, i 21 nëntorit 2018, paragrafin 57; rastin KI119/17, cituar më lart, paragrafin 73; rastin KI154/17 dhe KIO5/18, cituar më lart, paragrafi 94).
133. Një qëndrim i tillë është në përputhshmëri të plotë edhe me praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, bazuar në të cilën, për aq sa ekziston një mjet juridik që ua mundëson gjykatave të rregullta të adresojnë, të paktën në substancë, argumentin për shkelje të një të drejte, atëherë ai mjet juridik duhet të shfrytëzohet. Nëse ankesa e paraqitur në Gjykatë nuk është ngritur, qoftë në mënyrë eksplicite apo në substancë, pranë gjykatave të rregullta kur ka mundur të ngrihet gjatë ushtrimit të një mjeti juridik në dispozicion të parashtuesit të kërkesës, atëherë gjykatave të rregullta u është mohuar mundësia e adresimit të çështjes, mundësi të cilën rregulli për shterimin e mjeteve juridike synon ta ofrojë (shih, ndër të tjera, rastin e GJEDNJ-së, *Jane Nicklinson kundër Mbretërisë së Bashkuar dhe Paul Lamb kundër Mbretërisë së Bashkuar*, cituar më lart, paragrafi 90 dhe referencat e përfshira aty; dhe shih, gjithashtu, rastet e Gjykatës, KI154/17 dhe KIO5/18, cituar më lart, paragrafi 93; dhe rastin KI239/19, cituar më lart, paragrafi 147).
134. Marrë parasysh këto parime dhe në rrethana në të cilat, sipas shkresave të lëndës rezulton se këto pretendime specifike të parashtuesit të kërkesës në rastin KI167/20 janë ngritur për herë të parë para Gjykatës, ajo konkludon që parashtuesi i kërkesës nuk i ka dhënë mundësinë Gjykatës së Apelit dhe asaj Supreme, që të adresojnë këto pretendime dhe me atë rast, të parandalojnë shkeljet e pretenduara që parashtuesi i kërkesës i ngrit drejtpërdrejt pranë kësaj Gjykate, pa i shteruar mjetet juridike në kuptimin e tyre substancial (shih, ndër të tjera, rastet e Gjykatës, KI118/15, parashtues *Dragiša Stojković*, Aktvendim për papranueshmëri, i 12 prillit 2016, paragrafët 30-39; rastin KI119/17, cituar më lart, paragrafi 74; rastin KI154/17 dhe KIO5/18, cituar më lart, paragrafi 95; rastin KI239/19, cituar më lart, paragrafi 150).

135. Si rrjedhojë, Gjykata konstaton se ky pretendim duhet të refuzohet si i papranueshëm në baza procedurale për shkak të mosshterimit substancial të të gjitha mjeteve juridike, siç kërkohet me paragrafin 7 të nenit 113 të Kushtetutës, paragrafin 2 të nenit 47 të Ligjit dhe pikën (b) të paragrafit (1) të rregullit 39 të Rregullores së punës.

III. Përkitazi me pretendimin e parashtruesit të kërkesës në rastin KI167/20 se gjykatat e rregullta, përfshirë edhe Gjykatën Supreme nuk kanë adresuar vërejtjet e dhëna përmes Aktgjykimit PAKR. nr. 256/2018, të 26 qershorit 2018, të Gjykatës së Apelit

136. Parashtruesi i kërkesës në rastin KI167/20 specifikon se Gjykata Themelore, në procedurë të rigjykimit dhe rivendosjes përmes Aktgjykimit PAKR. nr. 41/18, të 26 qershorit 2019 nuk i ka marrë parasysh vërejtjet e dhëna të Gjykatës së Apelit, të dhëna përmes Aktgjykimit të saj të parë PAKR. nr. 256/2018, të 29 qershorit 2018.

137. Në vijim, sipas parashtruesit të kërkesës edhe vetë Gjykata e Apelit përmes Aktgjykimit të saj të dytë PAKR. nr. 393/2019 nuk kishte marrë parasysh vërejtjet e dhëna përmes Aktgjykimit PAKR. nr. 256/2018, të 29 qershorit 2018 të Gjykatës së Apelit. Parashtruesi i kërkesës vazhdon me pretendimin që po të njëjtat vërejtje nuk ishin marrë parasysh as nga Gjykata Supreme, përmes Aktgjykimit të saj të kontestuar.

138. Në kontekst të këtij pretendimi, Gjykata rikujton se Gjykata e Apelit përmes Aktgjykimit të saj PAKR. nr. 256/2018, të 29 qershorit 2018, ndër të tjera, kishte vendosur që të aprovojë ankesat e Prokurorisë Themelore, dhe [parashtruesve të kërkesës], por edhe “sipas detyrës zyrtare” kishte anuluar Aktgjykimin PAKR. nr. 36/2017, të 16 marsit 2018, të Gjykatës Themelore përkitazi me veprën penale “vrasje” në bashkëkryerje nga neni 178 e lidhur me nenin 31 të KPRK-së dhe çështjen e kishte kthyer në rigjykim dhe rivendosje. Përmes këtij Aktgjykimi, Gjykata e Apelit kishte obliguar Gjykatën Themelore, që në rigjykim të veprojë në pajtim me vërejtjet e dhëna nga kjo gjykatë, përkatësisht: t’i eliminojë kundërthëniet në dispozitivin e Gjykatës Themelore; të procedojë edhe njëherë me të gjitha provat me qëllim të “zbardhjes së drejtë dhe të plotë të fakteve”; të marrë për bazë deklaratat e dëshmitarëve okularë në vendin e ngjarjes; të bëhet rikonstruimi i vendit të ngjarjes; pas procedimit të provave duhet që të njëjtat t’i vlerësojë në pajtim me nenin 361 të KPPRK-së; të nxirren konkluzione të drejta dhe të ligjshme që mbështeten në provat e proceduara; dhe rrjedhimisht të nxirret vendimi përkatës dhe i ligjshëm, përmes të cilit merren parasysh edhe pretendimet e tjera të cekura në ankesë.

139. Si rezultat i kthimit të rastit në rigjykim, Gjykata Themelore pas mbajtjes së seancave të shqyrtimit, rikonstruimit të vendngjarjes, dëgjimit të dëshmitarëve dhe ekspertëve, pretendimeve të Prokurorisë Themelore dhe mbrojtjes së parashtruesve të kërkesës kishte “konstatuar se të akuzuarit [parashtruesit e kërkesave] në bashkëkryerje e kanë kryer veprën penale të vrasjes së rëndë nga neni 179, par. 1, nënpar. 1.5 të KPRK-së lidhur me nenin 31 të KPRK-së”.

140. Në vijim, Gjykata e Apelit në adresimin e këtij pretendimi kishte vërtetuar se:

“[...] Në shqyrtimin gjyqësor është proceduar sipas akuzës së ndryshuar (neni 179 të KPPRK-së) të dënuarit janë shpall fajtor për veprën penale të vrasjes (neni 178 të KPPRK-së), por këtë aktgjykim përveç; mbrojtësve të të dënuarve e ka kundërshtuar edhe prokurori sa i përket shkeljes së ligjit penal, ndërsa Gjykata e Apelit e ka kthyer çështjen në rigjykim për shkak të shkeljeve esenciale (paqartësisë së dispozitivit të aktgjykimit në raport me veprën penale për të cilën janë shpall fajtor të dënuarit - vrasjes së zakonshme) të cilat kanë qenë të ndërlydhura edhe me vërtetimin e gabuar dhe jo të plotë të gjendjes faktike për çka ajo gjykatë ka sugjeruar rikonstruimin e vendit të ngjarjes me qëllim të vërtetimit të rrethanave në të cilat është privuar nga jeta i ndjeri [N.K], sidomos vërtetimit të faktet dhe rrethanat përkitazi me reagimin e tani [N.K.] në momentin kur i akuzuari ka shtënë në [N.K.]”.

141. Në kontekst të këtij pretendimi të njëjtë të parashtruar në kërkesat për mbrojtje të ligjshmërisë, Gjykata Supreme vërtetoi se:

“Në rigjykim sipas vërejtjeve të shkallës së dytë është bërë rikonstruimi i vendit të ngjarjes dhe pas procedimit të provave tjera gjykata e shkallës së parë ka konkluduar se në veprimet e [parashtruesve të kërkesës] qëndrojnë elementet e veprës penale të vrasjes së rëndë, nga neni 179 par. 1 pika 1.5 lidhur me nenin 31 të KPRK-së, dhe veçanërisht në arsyetimin e aktgjykimit janë dhënë arsye të qarta sa i përket reagimit të ndjerit në momentin kur është shtënë në të. [...] Nga fakti se gjykata e shkallës së parë në rigjykim pas ndërmarrjes së veprimeve sipas sugjerimeve të procedurës penale dhe procedimit të provave konkludon se në veprimet e [parashtruesve të kërkesës] përmbushen elementet e veprës penale të vrasjes së rëndë për të cilën edhe janë akuzuar, nuk mund të konkludohet se gjykata e shkallës së parë nuk ka vepruar sipas sugjerimeve të shkallës së dytë, ngase pavarësisht obligimit ligjor për të ndërmarrë të gjitha veprimet procedurale dhe shqyrtuar çështjet kontestuese ajo pa nxjerr përfundim nëse fakti konkret është provuar respektivisht nëse është provuar përgjegjësia penale dhe elementet e veprës penale qëndron pretendimi se përderisa gjykata e shkallës së parë të [parashtruesin e kërkesës në rastin KI170/20] me aktgjykimin e kundërshtuar për veprën penale të vrasjes së rëndë e ka dënuar me 16 vite burgim ndërsa nga hyrja e arsyetimit të aktgjykimit të shkallës së dytë del se ai është dënuar me 18 vite burgim, mirëpo kjo Gjykatë vlerëson se në rastin konkret kemi të bëjmë me një lëshim teknik, i cili aktgjykimin nuk e bën të pakuptueshëm, ngase nga shkresat e lëndës rezulton qartë se [parashtruesi i kërkesës në rastin KI170/20] është dënuar me 16 vite burgim, kurse ky aktgjykim është vërtetuar nga Gjykata e Apelit”.

142. Prandaj, Gjykata vlerëson se arsyetimi i gjykatave të rregullta, dhe në veçanti ai i Gjykatës Themelore në procedurë të rigjykimit [PKR. nr. 41/18] të 18 qershorit 2019] si rezultat i Aktgjykimit PAKR. nr. 256/2018 të 29 qershorit 2018 të Gjykatës së Apelit dhe përmes të cilit ishin përcaktuar vërejtjet që Gjykata Themelore obligohet që t’i marr parasysh është shumë i qartë dhe i plotë, dhe po ashtu vlerëson se edhe aktgjykimi i Gjykatës së Apelit dhe ai i Gjykatës Supreme kanë adresuar këtë pretendim të parashtruesve të kërkesës në ankesat e tyre dhe kërkesat për mbrojtje të ligjshmërisë.

143. Më tej, sa i përket çështjes së marrjes parasysh të vërejtjeve të Gjykatës së Apelit përmes Aktgjykimit PAKR nr. 256/2018 të 29 qershorit 2018, Gjykata thekson se

nuk është detyrë e saj të merret me gabimet e faktit ose të ligjit që pretendohet të jenë bërë nga gjykatat e rregullta (*ligjshmëria*), përveç dhe për aq sa ato mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë e mbrojtura me Kushtetutë (*kushtetutshmëria*). Ky qëndrim është mbajtur vazhdimisht nga Gjykata, bazuar në praktikën gjyqësore të GJEDNJ-së, që në mënyrë të qartë thekson se nuk është roli i kësaj Gjykate të rishikojë konkluzionet e gjykatave të rregullta në lidhje me gjendjen faktike dhe zbatimin e të drejtës materiale (shih rastin e GJEDNJ-së *Pronina kundër Rusisë*, kërkesa nr. 65167/01, Vendim për papranueshmëri, i 30 qershorit 2005, rastet e Gjykatës KI06/17, parashtrues *L.G. dhe pesë të tjerët*, Aktvendim për papranueshmëri, i 23 tetorit 2017, paragrafi 38; dhe KI122/16, parashtrues *Riza Dembogaj*, Aktgjykim i 30 majit 2018, paragrafi 58).

144. Bazuar në të lartcekurat, Gjykata rithekson se arsyetimi i gjykatave të rregullta të dhëna në aktgjykimet e tyre respektive, të kontestuara nga parashtruesit e kërkesës janë të qarta dhe, pas shqyrtimit të të gjitha procedurave, Gjykata gjithashtu konstaton se procedurat në gjykatat e rregullta nuk kanë qenë të padrejta apo arbitrare (shih, *mutatis mutandis*, rastet e Gjykatës Kushtetuese: KI68/16, parashtrues: *Fadil Rashiti*, Aktvendim për papranueshmëri, i 2 qershorit 2017, paragrafi 55, dhe KI70/11, parashtrues: *Faik Hima, Magbule Hima dhe Besart Hima*, Aktvendim për papranueshmëri, i 16 dhjetorit 2011, paragrafi 32).
145. Rrjedhimisht, Gjykata konsideron se ky pretendim i parashtruesve të kërkesës është i pabazuar në baza kushtetuese ashtu siç është përcaktuar me nenin 47 të Ligjit dhe rregullit 39 (2) të Rregullores së punës.

Përfundim

146. Prandaj dhe përfundimisht, Gjykata konstaton se kërkesat e parashtruesve të kërkesës janë të papranueshme.
  - (i) Pretendimi përkitazi me ricilësimin e veprës penale është qartazi i pabazuar në baza kushtetuese, siç është përcaktuar përmes nenit 47 të Ligjit dhe paragrafit (2) të rregullit 39 të Rregullores së punës;
  - (ii) Pretendimi i parashtruesit të kërkesës në rastin KI167/20 përkitazi me mungesën e paanshmërisë së gjykatave është i papranueshëm si rezultat i mosshterimit të mjeteve juridike në pajtim me paragrafin 1 dhe 7 të nenit 113 të Kushtetutës, paragrafin 2 të nenit 47 të Ligjit, dhe pikës (b) të paragrafit (1) të rregullit 39 të Rregullores së punës; dhe
  - (iii) Pretendimi i parashtruesit të kërkesës në rastin KI167/20 përkitazi me mosmarrjen parasysh të vërejtjeve të dhëna përmes Aktgjykimit PAKR. nr. 256/2018, të 29 qershorit 2018 të Gjykatës së Apelit nga gjykatat e rregullta gjatë shqyrtimit gjyqësor është qartazi i pabazuar në baza kushtetuese, siç është përcaktuar përmes nenit 47 të Ligjit dhe paragrafit (2) të rregullit 39 të Rregullores së punës.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese e Kosovës, në pajtim me nenin 113.1 dhe 113.7 të Kushtetutës në nenet 20 dhe 47 të Ligjit dhe me rregullat 39 (1) (b) dhe (2) dhe 59 (2) të Rregullores së punës, në seancën e mbajtur më 21 korrik 2021 njëzëri:

VENDOS

- I. TË DEKLAROJË kërkesat të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë aktvendim palëve;
- III. TË PUBLIKOJË këtë aktvendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20. 4 të Ligjit; dhe
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtarja raportuese

Remzije Istrefi-Peci

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Resa Caka-Nimani

